

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Τίτατος

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Ἰταλίου, 6.

10 Ἰουλίου 1877

Κατὰ τὸν κατάλογον τοῦ κ. Ἀνδρέου Παπαδοπούλου Βρετοῦ τὰ ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας μέχρι τοῦ 1832 ἐκδοθέντα ἑλληνικὰ βιβλία ἀνέρχονται μόλις εἰς 1278 ἐπειδὴ ὅμως ὁ κατάλογος αὗτος δὲν εἶναι πλήρης. παραλειφθέντων ἱκανῶν βιβλίων, μὴ περιελθόντων εἰς γινώσιν τοῦ ἐκδότη, δυνάμεθα κατ' ἀνωτάτου ὄρον νὰ υπολογίσωμεν εἰς 1750 ἅπαντα τὰ ἀπὸ τοῦ 1476, ὅτε ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν βιβλίον, μέχρι τῆς ἀνιδρύσεως τοῦ ἡμετέρου κράτους ἐκδοθέντα ἑλληνιστὶ ὑπὸ Ἑλλήνων βιβλία. Τούτων τὸ ἕν τῶν περιπου εἰσὶ καθαρῶς θρησκευτικὰ, τὰ δὲ πλεῖστα τῶν ἐπιλοίπων, εἴτε εἰς ἀρχαίαν εἴτε εἰς κοινὴν γλῶσσαν γεγραμμένα, ἦσαν προωρισμένα οὐχὶ διὰ τὸν λαὸν ἐν γένει, ἀλλὰ διὰ κύκλον ἀναγνωστῶν λίαν στενὴν ὀλίγα, ὀλίγα ἦσαν τὰ καθαρῶς δημοτικὰ βιβλία, τὰ προσηλὴ καὶ ἐπιζητήσια παρὰ τῷ λαῷ. Διὰ τοῦτο καὶ ταῦτα μείζονα πάντων τῶν ἄλλων εἶχον διάδοσιν καὶ πλείονα ἀσυγκρίτως λόγῳ ἀναγνώστα. Ἡ ἱστορία Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος, ὁ Χρονογράφος, ὁ Ἐρωτόκριτος, ἡ Ἐρωφίλη, ἡ Διήγησις Γεδάρου, Λόκου καὶ Ἀλουπαῶς, καὶ ἐκ τῶν μεταπεπρασμένων ὁ Συντίπας, ὁ Βερτολλός, καὶ ὁ Βερτολλόδηνος, ἡ Χαλμια, ἐκ δὲ τῶν θρησκευτικῶν ἡ Ἀμαρτωλῶν σωτηρία, αἱ φυλλάδιαι τῆς Παναγίας, τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου καὶ ἡ Ἐπιστολὴ τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τοῦ χρόνου περίπου τῆς συντάξεως τῶν ἐν Βενετίᾳ ἑλληνικῶν τυπογραφείων ἐξεδόθησαν πολλάκις καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐπιεξακλουθίστη θέλοντα μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἡ περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης γενομένη φιλολογικὴ κίνησις, καθ' ἣν μετεφράσθησαν ἐκ ἑνῶν γλωσσῶν ἱκανὰ τερονὰ ἀνανύσματα πρὸς χορῆν τοῦ λαοῦ, ἐλάχιστα περιέειλε τὴν δημοτικότητα τῶν παλαιῶν, ἢ, μόλις ἤλπιτευσεν ἡ ἐπιεικτεὶς καὶ εὐρυτέρως διάδοσις τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν γραμμάτων ἀπὸ τῆς ἐλευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ δημοτικὰ ταῦτα βιβλία δὲν εἶναι βεβήως ἀνάξια προσοχῆς καὶ μελέτης, οὐ μόνον ὅτι ἐπὶ μακρὰν οἰκρὰν ἔωσαν ἦσαν τὰ μόνα σχεδὸν ἀναγνώσματα τοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἄξιαν ἣν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἐξεδιέφερον ὑπὸ πολλὰς ἀπόψεις ἐνέχουσι. Γὰρ πλείστα τούτων ἦσαν κοινὰ παρ' ἅπαντι περίπου τοῖς ἀνατολικοῖς καὶ δυτικοῖς λαοῖς κατὰ τὸν μεσσιῶνα, καὶ δὲ πικίλαι ἀκόσων τόχαι μὲγα παρουσιάζουσι τὸ ἐνδιαφέρον εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλολογίας καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἐυταῦθα θέλωμεν προσοιθῆ εἰς τὸν νόμον: περὶ οὗτος ἑκάστου αὐτῶν σημειώτες, ὅτι τὰ ὅρια καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Ἐστίας δὲν ἐπιτρέπουσι νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς ἑκτενεῖς καὶ ξηρὰς βιβλιογραφικὰς ἐκδρομὰς.

Ἐν Μονάχῳ. Ν. Γ. Η.

ΔΗΜΩΔΗ ΒΙΒΛΙΑ

Συντίπας.

Ἄγνωστον πότε ἐξεδόθη τὸ πρῶτον εἰς τὸ κοινὸν ἰδίωμα ἡ συλλογὴ τῶν ἀνατολικῶν μύθων, ἢ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Μυθολογικὸν Συντίπας*

τοῦ φιλοσόφου. Ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ κ. Βρετοῦ ἀναφέρεται μόνον μία νεωτέρα μετατύπωσις αὐτῆς, τῷ 1790 ἐν Ἑνετίᾳ, πιθανὸν ὅτι ἡ πρώτη ἐκδοσις ἐγένετο κατὰ τὴν δεκάτην ἑκτὴν ἑκατονταετηρίδα, ὅτε καὶ ἄλλα τοιαῦτα δημῶδη βιβλία παρεφράσθησαν, ὡς τὸ προκείμενον, ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ. Ἡ δ' ἑλληνικὴ μετάφρασις, ἐξ ἧς καὶ ἡ χυδαία παράφρασις, ἐγένετο περὶ τὸ τέλος τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ὑπὸ τινος Μιχαὴλ Ἀνδρεοπούλου, καὶ ἐξεδόθη τῷ 1828 ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἑλληνιστοῦ Βοασσονάδ. Τῆς μεταφράσεως ταύτης προτάσσεται ὁ ἀκόλουθος ἑμμετρος πρόλογος:

Τὸς μυθογράφου Συντίπας κατὰ Σύρους, μάλλον δὲ Περσῶν τοὺς σαφοῦς λογογράφους, αὕτη πέφυκεν, ἣν βλέπει, δέλτος, φίλε. Ἦν καὶ σορικοὶ τοῖς λόγοις γεγραμμένην εἰς τὴν παρούσαν αὐτό: Ἑλλάδα φράσιν μεταγγόν τε καὶ γέγραφα τὴν βίβλον, τῶν γραμματικῶν ἑσχατὸς γε τυγχάνων, Ἀνδρόπωλος Μιχαὴλ, Χριστοῦ λάτρις, ἔργον θεϊκῶς προσεταγμένον τόδε παρὰ Γαβριὴλ, τοῦ μαγιστῶν κλέους, δοκὸς σεδαστοῦ πόλεως μελωνόμου, ὅ: ἐστὶ Χριστοῦ θεοῦ: ὄντως οἰκίτης, ὅς καὶ διωρίετο γραφῆναι τὰ δε, οἷ γε μὴ πρότεστι Ῥωμαίων βιβλοῖς. Ἡ συγγραφή γὰρ ἦ δε τοὺς κικεργάτας διασούει μάλιστα, καὶ πρὸς τῷ τέλει πράξεις ἐπαιναι τὰς καλὰς εἰργασμένας.

Πότε ἐγένετο ἡ μετάφρασις αὕτη, ἢ ἱκανῶς ἐνδιαφέρουσα καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὡς μικρὸν ἀπομακρυνομένη τῆς κοινῆς βυζαντινῆς διαλέκτου, καταδείκνυται ἐκ τοῦ ἀνωτέρου προλόγου, καίτοι ὅτε Γάλλος ἐκδότης καὶ ἄλλοι μετ' αὐτὸν, μὴ δυναθέντες νὰ δρίωσι τὴν ἐποχὴν ἔθετον αὐτὴν μεταξὺ τῆς IV' καὶ τῆς IV' ἑκατονταετηρίδος. Τὸ ὄνομα Γαβριὴλ σπανίως ἀναφέρεται ἐν τῇ βυζαντινῇ ἱστορίᾳ, ὁ δ' ἐν τούτῳ ἀναφερόμενος εἶναι ἀναγινώσκων ὁ δούξ Γαβριὴλ, κυβερνήτης τῆς τρίτης Ἀρμενίας, ἧς πρωτεύουσα ἡ εἰκονικῶς ἐν τῷ προλόγῳ ἀναφερομένη Μελιτήνη ὁ δούξ οὗτος ἐκυβέρνησεν κατὰ τὰ τέλη τῆς IA' ἑκατονταετηρίδος.

Ἡ μετάφρασις τοῦ Ἀνδρεοπούλου ἐγένετο ἐκ

1. Ἡ χυδαία παράφρασις ἐγένετο ἴσως ἐκ χειρογράφου ἀτελετέρου τοῦ ὑπὸ Βοασσονάδ ἐκδοθέντος, διότι ἱκανὰ παραλείπει ἐκ τῶν ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ Ἀνδρεοπούλου ἐκτὸς: ἐκ ταῦτα παρελείφθησαν ἐκ προθέσεως.

κειμένου συριακού, ὅπερ οὐχὶ πρὸ πολλοῦ ἀνευρεθὲν ἐδημοσιεύθη τῷ 1859 ὑπὸ J. Landsberger ἐν Posen. Ἐκ τοῦ κειμένου τούτου ἐξάγεται οὐ μόνον ὅτι ἡ μετάφρασις τοῦ Ἀνδρεοπούλου εἶναι καθ' ὅλα ἀκριβὴς καὶ πιστὴ, ἀλλ' ὅτι προσέτι ἡ συριακὴ εἶναι μίαν τῶν ἀρχαιοτέρων παραλλαγῶν τοῦ μύθου τοῦ Συντίπα, ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τοῦ Ἰνδικοῦ πρωτοτύπου γενομένη· διότι μόνη αὕτη ἐκ πασῶν τῶν ἀνατολικῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν παραλλαγῶν διετήρησεν ἴχνη Ἰνδικὰ, οἷα παραδείγματός χάριν εἰσὶν αἱ ἐν ἀρχῇ τινῶν διηγήσεων περιεργοὶ περιλήψεις αὐτῶν, ἡ ἐκ μελιπήκτου εἰκὼν ἐλέφαντος, καὶ τινεσὶ ἄλλα.

Ἡδὴ εἶναι ἀποδεδειγμένον, τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τινῶν διαμφορηθῆναι, ὅτι τὸ πρωτότυπον τοῦ Μυθολογικοῦ τοῦ Συντίπα ἐγράφη ἐν Ἰνδικῇ, καίτοι οὐδὲν σκανδαλικὸν κείμενον εὐρέθη μέχρι τοῦδε.

Ἐργον, λέγει περὶ τούτου ὁ Γερμανὸς J. Görges, ἐν τῷ σπουδαίῳ αὐτοῦ συγγράμματι περὶ τῶν γερμανικῶν δημοτικῶν βιβλίων, ἔργον, ὅπερ πρέπει νὰ ἐλκῆ τὸν σεβασμὸν παντὸς διὰ τὴν σεπτὴν αὐτοῦ ἀρχαιότητα· ὅπερ πηγάζει ἐν ἀρχῇ ἐκ τῶν ὁρέων τῆς Ἰνδικῆς καὶ ἐκείθεν ἀπὸ τῶν παναρχαιοτάτων χρόνων ὡς μικρὴν ἀνάκτιον κατελθόν, εἴτα διὰ τῶν εὐρυτάτων πεδιδάδων τῆς Ἀσίας κατευθυνόμενον πρὸς δυσμὰς καὶ βραχυμῆδον ἀξανάμενον, ἐν διασημάτι δι' ἡλιετηρίδων ἀεὶ προχωροῦν καὶ ἀεὶ πληρούμενον καὶ ἐξικόμενον μέχρις ἡμῶν· ἐξ οὗ γενεαὶ ὄλκι καὶ εἴθη πολλά ἐποτίσθησαν· ὅπερ μετὰ τῶν μεγάλων μεταναστεύσεων τῶν λαῶν ἐχύθη εἰς Εὐρώπην καὶ νῦν εἶτι κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους καὶ τὴν ἡμετέραν γενεάν τοσοῦτω σημαντικὸν μέρος τοῦ λαοῦ τέρπει· ἔργον κατὰ τὴν φήμην καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἐπιρρείας αὐτοῦ ὑπερῆξαοντίσαν πάντα τὰ κλασικὰ ἔργα καὶ δυνάμενον νὰ παραβληθῆ κατὰ ταῦτα τῇ Βίβλῳ. Καὶ τῷ ὄντι οὐδενὸς ἄλλου ἔργου, οὐδὲ αὐτῆς τῆς Πεντασταντράς (Πεντατεύχου), ἐτέρας δημοτικωτάτης συλλογῆς Ἰνδικῶν μύθων, ἐξαιρουμένης, ἡ διάδοσις ἐξισούται πρὸς τὸ μυθολογικὸν τοῦ Συντίπα.

Αἱ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου γενομένης συλλογαὶ διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας· εἰς τὸ ἀνατολικὸν στέλεχος καὶ τὸ δυτικόν. Κλάδοι τοῦ πρώτου εἰσὶ μέχρι τοῦδε γνωστοὶ ἐξ: πρωτίστη πασῶν ἡ συριακὴ συλλογὴ, ἐξ ἧς ἐγένετο ἡ μετάφρασις τοῦ Ἀνδρεοπούλου· δευτέρα ἔρχεται ἑβραϊκὴ τις μετάφρασις, ἐπιγραφομένη *Li parabolaï* τοῦ *Sardabār*, γενομένη δὲ ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ, κατὰ τὰς ἀρχὰς πιθανῶς τῆς II' ἑκατονταετηρίδος· ὁ τρίτος κλάδος εἶναι ἰσπανικὴ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ ἐπίσης γενομένη κατὰ τὴν II' καὶ αὕτη ἑκατονταετηρίδα· τέταρτος, τὸ *Sindibād-ramē*, ἀνεκδοτὸν περσικὸν ποίημα, γραφὴν τῷ 1375· πέμπτος, ἡ ὁγδόη νῦν τοῦ *Touti-ramē*, ποιήματος τοῦ Νυχ-

σεμπῆ, Πέρσου ἀποθανόντος τῷ 1329· ἕκτος δὲ δὲ κλάδος εἶναι ἀρχαία τις μίμησις, ἡ νέα παραλλαγή τῆς ἀρχαίας ἀραβικῆς μεταφράσεως τῶν Ἰνδικῶν μύθων, ἐν ταῖς 1001 νύξιν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἱστορία τοῦ βασιλέως, τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τῆς ἐρωμένης του καὶ τῶν ἐπτὰ βεζιρῶν.» Ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ ὁμοίως ἐγένετο καὶ τουρκικὴ τις παραλλαγή ἐπὶ Ἀμουράτ τοῦ Β' (1422-1451), ἐπιγραφομένη «Ἱστορία τῶν τεσσαράκοντα βεζιρῶν.» Τὸ δυτικὸν στέλεχος περιλαμβάνει ἐπίσης πολυπληθεῖς παραλλαγὰς· πρώτη ἔρχεται ἡ εἰς λατινικὴν γλῶσσαν συλλογὴ, ἐξ ἧς ἀνακτιορῆτως προήλθον αἱ εἰς πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς γλῶσσας ἕτεραι παραλλαγαί, τῆς ἑλληνικῆς μόνον ἐξαιρουμένης καὶ τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης ἰσπανικῆς. Τινὲς ἐθεώρησαν τὴν λατινικὴν ταύτην συλλογὴν ὡς μετάφρασιν τῆς ἑλληνικῆς τοῦ Ἀνδρεοπούλου, ἀλλ' ἡ προσηθικὴ πολλῶν διηγήσεων ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς συλλογαῖς, μὴ ἐμπεριεχομένων ἐν τῇ ἑλληνικῇ, καταδεικνύουσα ὅτι ἐγένοντο ἐπὶ τῇ βάσει ἄλλων πληρεστέρων κειμένων, ἐξελέγχει τὸ σφαλερὸν τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ἀρχαιοτέρα τῶν εὐρωπαϊκῶν παραλλαγῶν μετὰ τὴν λατινικὴν εἶναι γαλλικὴ τις συλλογὴ ἐπιγραφομένη *Li romans des sept sages*, ἐκδοθεῖσα τὸ πρῶτον τῷ 1836 ὑπὸ Keller· μετὰ ταύτην ἔρχεται ἡ γερμανικὴ *Dyocletianus Leben* (βίος Διοκλητιανοῦ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ γερμανοῦ ἐκδοθεῖσα τῷ 1841. Μετὰ ταύτας ἔρχονται παραλλαγαὶ ἀγγλικαί, ἰταλικαί, ἰσπανικαί, ὀλλανδικαί, σκανδιναυκαί κλπ. Σημειωτέον δ' ὅτι οὐ μόνον εἰς ἀπάσας σχεδὸν τὰς εὐρωπαϊκὰς γλῶσσας εἶναι μεταπεφρασμένον τὸ Μυθολογικὸν τοῦ Συντίπα, ἀλλὰ καὶ εἰς τινεσὶ τούτων εἰσὶ γεγραμμέναι πολλαὶ παραλλαγαὶ αὐτοῦ· οὕτω π. χ. εἰς τὴν γαλλικὴν ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης ὑπάρχει καὶ ἕτερον *Li romans de Dolopathos* (τὸ μυθιστόρημα τοῦ Δολοπάθου) καὶ εἰς τὴν γερμανικὴν καὶ ἀγγλικὴν πλείονες.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου. Ὡς πᾶσαι αἱ ἀνατολικαὶ συλλογαὶ μύθων, ἡ Πεντασταντρά, αἱ μυθολογικαὶ ψιττακοῦ, αἱ 1001 νύκτες (Χαλιμά), αἱ 1001 ἡμέραι, καὶ ἡ παροῦσα συλλογὴ ἔχει ὡς κυρίαν βᾶσιν πρωτεύουσάν τινεσὶ διήγησιν, ἐν ἧς παρεμβάλλονται τεχνέντως αἱ λοιπαὶ διηγήσεις καὶ μῦθοι. Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Κύρος, — κατὰ τὴν ἑλληνικὴν παραλλαγὴν, κατὰ δὲ τὰς εὐρωπαϊκὰς ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης Διοκλητιανὸς, ἡ δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Κασσιόδωρος (ἀνύπαρκτον πρόσωπον) ἡ δὲ τῆς Ρώμης Πογκιανὸς (ἀνύπαρκτον ἐπίσης) — εἶχε μὲν ἐπτὰ γυναῖκας, ἦν ὅμως ἅπαις. Ἀλλ' ἕνεκα τῶν θερμῶν αὐτοῦ πρὸς τὸ θεῖον δεήσεων, ἐγέννησεν ἐπὶ τέλους υἱόν, ὃν καὶ ἀνακτιορῶν βασιλικῶς ἐξεπαίδευσεν. Ἰδὼν ὅμως ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη οὐδὲν ἐκ

τῶν μαθημάτων τῶν διδασκάλων τοῦ ἐκαρποῦτο, παρέδωκε αὐτὸν εἰς ἄνδρα σοφώτατον, τὸν φιλόσοφον Συντίπαν, ὅστις ὑπεσχέθη ἐντὸς ἐξ μηνῶν πάσης σοφίας νὰ ἐμπλήσῃ τὸν βασιλόπαιδα. Παραλαβὼν λοιπὸν αὐτὸν εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἐκὸς οἰκίαν, καὶ ἰδιόρρυθμον ὄλως παιδαγωγικὸν σύστημα ἐφαρμόζων, ἐζωγράφησεν ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς κατοικίας τοῦ βασιλόπαιδος ὅσα ἤθελε νὰ τὸν διδάξῃ, ἅτινα εἴτα ἀνέπτυσεν αὐτῷ καὶ διὰ λόγου. Οὕτως ἐντὸς ἐξ μηνῶν ἐδίδαξεν αὐτὸν τὰ πάντα· ἐφείλων δὲ κατὰ τὰ συμπερινημένα μετὰ μῆνας ἐξ καὶ ὥρας ἐξ νὰ παραδώσῃ τὸν υἱὸν τῷ πατρὶ, ἐποιήσατο τὴν νύκτα ἀστρολογικὴν ζήτησιν περὶ τῆς τύχης τοῦ παιδός. Σφόδρα ἐταράχθη μαθὼν ἐκ τῶν ἄστρον, ὅτι μέγας κίνδυνος ἠπείλει τὴν ζωὴν τοῦ βασιλόπαιδος, ἐὰν δὲν ἔμενεν ἐπὶ ἐπτὰ εἰς ἡμέρας παρὰ τῷ φιλοσόφῳ. Ἐπειδὴ ὅμως τῷ ἦτο ἀδύνατον ν' ἀθετήσῃ τὸν πρὸς τὸν βασιλέα λόγον αὐτοῦ, ὁ Συντίπας ἔλαθε παρὰ τοῦ βασιλόπαιδος βήτην ὑπόσχεσιν οὐδὲ λέξιν νὰ ἐκστομίση, πρὶν ἢ περῆλθωσιν ἐπτὰ ἡμέραι. Καὶ οὕτως ἀπέσειλε τὸν μαθητὴν αὐτοῦ εἰς τανάκτορα, ἐν ᾧ αὐτὸς ἀπελθὼν ἐκρύβη εἰς ἀσφαλὲς μέρος.

Ἡ ἐπίμονος σιωπὴ τοῦ βασιλόπαιδος εἰς μεγίστην ἐνέδολεν ἐκπληξίν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἀδελφούς, ποικιλοτρόπως πειρωμένους νὰ ἐξηγήσωσιν αὐτήν. Εἰς μάλιστα ἐξέφρασε τὴν ἰδέαν ὅτι αἷτιος τῆς τοιαύτης σιωπῆς ἦν ὁ Συντίπας, δοῦς ἴσως εἰς τὸν παῖδα κατὰ λάθος ἢ ἐκ προθέσεως βότανόν τι, ἐξ οὗ ἐδραμεύθη ἡ γλῶσσά του. Σφόδρα θλιβόμενος ἐπὶ τούτοις τοῦ βασιλέως, μία τῶν γυναικῶν αὐτοῦ παραστᾶσα, τὸν ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ λάβῃ τὸν υἱὸν ἰδιαίτερος τῆς αἰτίας «συνήθειαν εἶχεν ἀνακαλύπτων ἡμεῖς πάντα ὅσα εἶχεν αὐτὸς, ἅπερ οὐδὲ τῇ αὐτοῦ μητρὶ ἐδήλου.» Παραλαβούσα ὅμως τῇ ἐπινοήσει τοῦ βασιλέως τὸν παῖδα εἰς τὸ ἴδιον οἶκμα, ἀντὶ παντὸς ἄλλου λόγου προτείνει αὐτῷ νὰ δολοφονήσῃ τὸν γέροντα πατέρα του, ὅπως ἐκεῖνος ἀντὶ τούτου βασιλεύσῃ, ἐπὶ τῷ ὄρω ὅμως νὰ τὴν λάβῃ ὡς γυναῖκα. Θεοῦ θείας ὁ νέος ἐπὶ τῇ κκοσῆσει καὶ κκορυγῆ τῆς γυναικὸς, ἀπειλεῖ αὐτὴν ὅτι μετὰ περῆλθωσιν ἡμερῶν ἐπτὰ θ' ἀποκαλύψῃ τὰ πάντα τῷ βασιλεῖ, ἐπιλαθόμενος οὕτω τῆς ἐντολῆς τοῦ σοφοῦ διδασκάλου του. Ὅπως προλάβῃ τὴν ἐνδεχομένην καταστροφὴν αὐτῆς, περιφροσὸς γενομένη ἡ μητρικὴ, σπεύδει καὶ διαβάλλει διὰ βδελυρῶν συκοφαντικῶν τὸν νέον παρὰ τῷ βασιλεῖ, ὅστις πεισθεὶς εἰς τοὺς λόγους αὐτῆς, ἔνεκεν πᾶντων τῆς διαγωγῆς τοῦ υἱοῦ του, ἀντὶ ν' ἀπολογηθῇ ἐξαιρουθῆναι νὰ σιγῇ, διατάσσει τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Ἐπῆρχον τότε τῷ βασιλεῖ σύμβουλοι φιλό-

σοφοὶ ἐπτὰ, οἵτινες ἀκούσαντες τὴν κατὰ τοῦ βασιλόπαιδος ἐξενεχθεῖσαν ἀπόφασιν, συναπεφάσισαν νὰ προσπαθήσωσι παντὶ σθένει, ὅπως πείσωσιν τὸν βασιλέα νὰ τὴν ἀναίρῃσῃ. Οὕτω δὲ πορεύεται καθ' ἑκάστην ἀνὰ εἰς παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ διηγείται μίαν ἢ δύο ἱστορίας περὶ τῶν πανουργιῶν τῶν γυναικῶν καὶ τῶν κακῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐν σπουδῇ ἐκφερομένων ἀποφάσεων· ἐν ᾧ ἄφ' ἑτέρου ἢ σύζυγος τοῦ βασιλέως, ὅπως ἐπιτύχῃ τὸν θάνατον τοῦ βασιλόπαιδος πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν ἐπτὰ ἡμερῶν, διηγείται ἀνὰ μίαν ἱστορίαν περὶ δόλων καὶ ἀπιστιῶν τῶν ἀνδρῶν. Ὁ δὲ βασιλεὺς μετὰ τὴν ἀκρόασιν ἐκάστου φιλοσόφου διατάσσει τὴν λύτρωσιν τοῦ υἱοῦ του, μετὰ δὲ τὴν ἀκρόασιν τῆς ἱστορίας τῆς γυναικὸς μεταβάλλει γνώμην καὶ διατάσσει τὴν καταδίκην του. Οὕτω παρέρχονται αἱ ἐπτὰ ἡμέραι, ὅτε ὁ υἱὸς, λῶν πλέον τὴν σιωπὴν καὶ καταδειχθείσης τῆς ἀθωότητός του, ἡ μὲν μοχθηρὰ γυνὴ καταδικάζεται εἰς ἀτιμωτικὴν ποινήν, οὗτος δὲ καταλαμβάνει τὸν βασιλικὸν θρόνον, ὃν τῷ παρῶντι δὲ πατρί του. Τὸ βιβλίον καταλήγει δι' ἐκθέσεως τοῦ τρόπου τῆς ἐκπαίδευσως τοῦ βασιλόπαιδος, καὶ διὰ τινῶν ἱστοριῶν, αἱ οὗτοι καὶ ὁ παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Συντίπας διηγούνται.

Αἱ ἱστορίαι, αἱ διηγούνται οἱ φιλόσοφοι καὶ ἡ γυνὴ, δὲν ἔχουσι βεβαίως πολλὴν σπουδαιότητα διὰ τὸ πειστικὸν τῶν ἐπιχειρημάτων αὐτῶν, διότι τοῦτο σχεδὸν ὀλοτελῶς ἐλλείπει, ἀπορεὶ δ' ὁ ἀναγνώστης εὐλόγως πῶς μία ἢ δύο τοιαῦται ἱστορίαι ἀρκούσιν, ὅπως μεταβάλλωσιν τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως περὶ σωτηρίας ἢ καταδίκης τοῦ υἱοῦ του. Ἡ ἀξία ὅμως αὐτῶν ἐγκείται ἀλλαχοῦ· διότι ἅπασαι σχεδὸν ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην σειράν τῶν μύθων καὶ παραμυθίων, ἅτινα ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς παραλαβὸν ἅπαντα σχεδὸν τὰ εἴθη τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, οὐ μόνον διὰ τοῦ βιβλίου τούτου, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων ὁδῶν, πρὸ πάντων δὲ τῆς ἀπὸ στόματός νὰ γράψωμεν ἐκτενέστερον περὶ τῆς τοιαύτης μεταναστεύσεως τῶν μύθων, πρακτικῶς ἐνταῦθα τινὰς τῶν ἱστοριῶν τούτων, πρὸς κατάδειξιν τοῦ εἶδους καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν. Ἀκολουθοῦμεν δὲ τὸ κείμενον τῆς ἀρχαίας μεταφράσεως τοῦ Ἀνδρεοπούλου, περιέργου ὑπὸ γλωσσικὴν ἐποψίν, διότι ἡ παρὰ τῷ λαῷ ἐν χρήσει εἰς κοινὴν γλῶσσαν παράφρασις οὐδὲν ἐνέχει τὸ ἀξιοσημειώτων.

Ἰδοὺ ἡ πρώτη τῶν ἱστοριῶν τοῦ πέμπτου φιλοσόφου· ἦν γνωστοτάτη κατὰ τὸν μεσαιῶνα, καὶ ἐπαναλαμβάνεται εἰς πολλὰ διηγήματα καὶ ποιήματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. — Ἦν τις στρατιώτης ἀνὴρ, ὅστις σκύλον ἀνέθρεψε μικρότερον, καὶ ὅσα ἐνέτειλε τὸ σκυλάκιον ἐποίησε, ὡς λόγον ἔχον· ὅθεν καὶ μετὰ πολλῆς ἀγάπης ἔρε-

μεν ὁ στρατιώτης τὸν κύνα. Ἐν μίᾳ τῶν ἡμερῶν ἢ τοῦ ἀνδρὸς σύζυγος πρὸς τοὺς ἐκυτῆς ἀπῆλθε γονεῖς, καὶ τὸ αὐτῆς νηπιᾶζον παιδίον ἀφῆκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, παραγγείλασα αὐτῷ περὶ τοῦ παιδίου, ὥστε βλέπειν καὶ προσέχειν αὐτῷ. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ στρατιώτης καλεῖται ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ ἄμα τῷ λόγῳ τὰ στρατιωτικὰ ἐνεδύσατο ἄρματα, καὶ τὴν σπάθην ἀράμενος, προσκαλεῖται τὸν κύλον καὶ παραγγέλλει αὐτῷ φυλάσσειν τὸν οἶκον καὶ τὸ παιδίον, μηδένα ἐάσας εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον. Ὁ μὲν οὖν στρατιώτης, τὸν κύνα παραγγείλας, ἀπῆλθε πρὸς τὸ παλάτιον· τοῦ δὲ σκύλου τῷ παιδίῳ παρακαθημένου καὶ τοῦ παιδὸς κοιμωμένου, ὄρῃ ὁ κύων ὄφιν τινὰ παρμεγεθήν ἐρχόμενον κατὰ τοῦ παιδὸς καὶ αὐτοῦ ἐκροφῆσαι τὸ αἷμα σπουδάζοντα. Καὶ παρευθὺς ὁ κύων ἐγερεῖται πόλεμον πρὸς τὸν ὄφιν ἐποίησε καὶ καταδακνὸν αὐτὸν, νεκρὸν αὐτὸν ἀπειργάσατο. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἤλθε καὶ ὁ στρατιώτης, καὶ ὁ κύων μετὰ χαρᾶς τούτῳ ἀπήντησεν. Ἰδὼν δὲ ὁ στρατιώτης τὸ στόμα τοῦ σκύλου ἡμαχμένον, ἔδοξεν αὐτῷ ὡς ὁ κύων τὸ παιδίον ἐφαγε, καὶ κρούσας αὐτὸν τῷ ξίφει ἀπέκτεινεν. Βίβτα ἐντὸς τοῦ οἴκου γεινόμενος, ὄρῃ τὸν παιδᾶ κοιμωμένον ἀβλαστῆ, θεωρεῖ δὲ καὶ τὸν ὄφιν σκοτωμένον καὶ πρὸς τῆ κεφαλῇ τοῦ παιδίου κείμενον· καὶ ἄμα ἐγνω ὡς ὁ κύων τὸν ὄφιν ἐφόνευσε, καὶ πικρῶς ὠλοφύρετο ὅτι χωρὶς ἀφορμῆς τὸ τοιοῦτον ἀπέκτεινε κυνᾶριον. Οὐδὲν δὲ ὁ κύων ἐκ τῆς τοῦ αὐθεντῆς αὐτοῦ μεταμελείας ὠφελήθη καὶ ἠδυνήθη, οὐδὲ ὁ στρατιώτης ἠδυνήθη ἀπὸ τῆς λύπης καὶ τῆς μεταμελείας ἐγείρει τὸν κύνα.

Ἐτέρη ἱστορία τοῦ ἐβδόμου φιλοσόφου περὶ πανουργίας τῶν γυναικῶν, σωζομένη μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῶν ἐν τινὶ δημῳδαίᾳ παραμυθίῳ· Ἦν τις ἀνὴρ ἔχων γυναικᾶ τιμίαν καὶ φρόνιμον, ὅστις ἔχει περισύρον τὰς γυναῖκας ὅλας ἐτύγγαυεν. Ἦ δὲ γυνὴ ἀντέλεγε τῷ ἀνδρὶ· «Μὴ ὑβρίζε πάσας, ἀλλὰ τὰς κακὰς.» Ὁ δὲ ἀντέφησεν· «Ὅλας.» Ἦ δὲ, «Μὴ οὕτω λέγε, φησὶν, ἐπεὶ τοι γε οὐκ ἔτυγες ἐμπλακῆσαι ἐν μιᾷ τούτων.» Ὁ δὲ λέγει· «Εἰ ἐτύγγαυον ἐν μιᾷ τούτων κακῇ, ἔμελλον αὐτὴν βινωτομησάσαι.» Πλησίον γὰρ τῷ οἰκῆματι αὐτοῦ φιλονεικοῦσαι ἐτύγγαυον αἱ γειτόνισσαι, καὶ οὗτος καθ' ἑκαστὸν ὑβρίζεν αὐτάς. Ἦ δὲ γυνὴ λέγει τῷ ἀνδρὶ· «Σήμερον τί ποιεῖς;» Ὁ δὲ λέγει· «Ἀπέρχομαι εἰς τὸ χωράριον· καὶ σὺ ἀργὰ μαγειρεύσον τι, καὶ φέρε μοι ἔξω νὰ φάγω.» Ἦ δὲ ἀπελθούσα εὗρεν ὄψαρια κατὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἠγόρασε. Καὶ τὸ μὲν μαγειρεῖμα μετὰ τοῦ τσουκαλίου ἐκόμισε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς φαγεῖν. Αὕτη στρεφόμενη πρὸς τὸ ὄσπίτιον ῥίπτει κατὰ τὴν τοῦ ἀρότρου σακφὴν ἐν γυλλάριον, ἀλλαχοῦ δὲ δύο, ἕως ὅτου ἐρρίψεν ὅλα. Καὶ ὁ ἀνὴρ, τῆς γυναικῆς διακίνας, ἐρχόμενος μετὰ τῶν βωῶν ἀ-

ροτριῶν, εὕρισκε τὰ ὄψαρια ἐρριμμένα, ποῦ μὲν δύο, ποῦ δὲ τρία, καὶ ἐσύναξεν αὐτά. Καὶ ἀργὰ σχολάσας ἄπεισιν εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ λέγει τῇ γυναικί· «Οὐκ ἐποίησάς τι, ὥστε φαγεῖν ἡμᾶς ὄψε;» Ἦ δὲ, «Μὴ ἔχουσά τι, εἶπεν, ἢ κρέας ἢ ὄψαρια ἢ ἄλλο τι, οὐκ ἐμαγειρεύσα.» Καὶ θς φησὶ· «Ἰδοὺ ὄψαρια, ἃ εὗρον ἐν τῷ χωράριῳ, καὶ ἐψῆσον αὐτά.» Ἦ δὲ ἀκούσασα, τὰ μὲν ὄψαρια λαβοῦσα, ἐκρυψε· τράπεζαν δὲ θέισα, λέγει ὁ ἀνὴρ· «Τὰ ὄψαρια ποῦ;» Ἦ δὲ, «Ποῖα ὄψαρια;» φησὶ. Ὁ δὲ λέγει· «Μωρῆ, οὐκ ἔφερά σοι ἀρτίως ὄψαρια, ἃ εὗρον εἰς τὸ χωράριον;» Ἦ δὲ ἄμα, τοῖς ὄψαρις σπαράξασα τὰς περαιὰς, ἐδόρησεν· «Ἀκούσατε, γείτονες.» Καὶ τῶν γειτόνων συναχθέντων, λέγει ἡ γυνὴ· «Ἀκούσατε, ἄρχοντες· ὄψαρια γυλλάρια λέγει μοι ἐψῆσαι· ἃ ἔφερον ἀπὸ τοῦ χωράριον.» Καὶ οἱ ἀνθρωποὶ συναχθέντες λέγουσι τῷ ἀνθρώπῳ· «Τί λέγεις; ἐν τῷ ἀργῷ ὄψαρια εὕρισκοντα;» Ὁ δὲ λέγει· «Αὐθέντες καὶ ἀδελφοί, ἐγὼ εὗρον αὐτὰ ἐκεῖσε· πᾶς δὲ εὐρέθησαν οὐκ οἶδα.» Τότε τῆς γυναικῆς βρώσης, ὅτι, «Δαιμόνιον ἔχει οὗτος», οἱ γείτονες ἐν ψοῖ καὶ χερσὶ πέδικαις σιδηρᾶς ἔβαλον καὶ ὄλην τὴν νύκτα ὁ δαίμων ἔλεγε· «Καὶ οὐκ εὗρον τὰ γυλλάρια καὶ κομίσας δέδωκα τῇ κυνὶ ταύτῃ, εἰπὼν, Ἐψῆσον αὐτά; κατὰ τί δὲ ἐπιδέρωσάν με;» Τῆς δὲ πάλιν βρώσης καὶ ἡμέρας ἐπιγενομένης, παραγίνονται οἱ γείτονες ἐρωτῶντες· «Τί γέγονας;» Ὁ δὲ καὶ αὐτῆς τὴν ἀλήθειαν ὁ αὐτοχρὸς ἔλεγεν. Τῆς δὲ γυναικῆς βρώσης ὅτι, «Δαιμόνιον ἔχει», οἱ ἀνθρωποὶ ῥηδίως ἐπίστευον τὴν γυναῖκα, καὶ ἔλεγον· «Ἀληθῶς ὁ ἀνθρωπος ἐπαθε τι.» Μετὰ δὲ τρίτην ἡμέραν λέγει ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ· «Πεινάς, ἵνα σοι δώσω τι φαγεῖν;» Ὁ δὲ λέγει· «Ναί· καὶ τί ἔχεις δοῦναί μοι φαγεῖν;» Ἦ δὲ, «Ὀψαρια τηγάνου.» Ὁ δὲ· «Καλῶς εἶπας, ὦ γύναι· ἃ σοι ἐκόμισα ὄψαρια ἀπὸ τοῦ χωράριον, ταῦτα εἰσὶ;» Καὶ ἄμα ἡ γυνὴ· «Ἀρχοντες χριστιανοί, ἀκόμη τὸ δαιμόνιον κατέχει τούτον, καὶ πάλιν ὄψαρια λέγει.» Τοῦ δὲ εἰπόντος, «Οὐκ ἔτι τὸν λόγον εἶπω τούτον», ἡ γυνὴ δέδωκεν αὐτῷ, (καὶ ἐφαγεν ἀπὸ τῶν ὄψαριων) μὴ εἰπόντι λόγον περὶ τούτου. Ὑστερον δὲ λέγει τῇ γυναικί, «Ἀὔσον με.» Ἦ δὲ λέγει· «Μὴ ὄψαριων μέμνησαι;» Ὁ δὲ λέγει· «Οὐκ οἶδα τί λέγεις.» Τότε ἔλυσεν αὐτὸν, καὶ λέγει· «Ἄνθρωπε, ὅσα εἶπας καλῶς εἶπας· ἀλλὰ, διότι ὑβρίζεις οὐχὶ τὰς κακὰς γυναῖκας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς καλὰς, καὶ γὰρ σοι εἶπον, Σιώπα, σὺ δὲ εἶπας, Ἄν εἶχον ἐγὼ τοιαύτην πονηρὴν γυναῖκα, ἔμελλον αὐτὴν ἀνελεῖν, διὰ τοῦτό σοι ἐποίησα ὅσα εἶδες· καὶ μηκέτι καυχᾶσαι περιγενέσθαι τῶν γυναικῶν.»

Ἀναγνωρισθείσης τῆς ἀθωότητος τοῦ βασιλέως, οἱ φιλόσοφοι συζητοῦσι πρὸς ἀλλή-

λους περὶ τοῦ τίς ἔδει νὰ θεωρηθῆ αἴτιος τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἂν πράγματι ἐθνακτοῦτο. Ἐκαστος προτείνει διάφορον γνώμη, ἢν οἱ ἄλλοι ἀναιροῦσι, προσκληθεῖς δὲ καὶ ὁ βασιλόπαις νὰ εἴπῃ τὴν ἑαυτοῦ, διηγεῖται τὸν ἐξῆς μῦθον· Ἄνθρωπός τις, τράπεζαν πολυτελῆ οἰκονομήσας, πολλοὺς διὰ φίλιν φαγεῖν προσεκαλέσατο. Βίβτα, τῶν κεκλημένων καθεσθέντων καὶ ἐσθιόντων, ὠκονόμησεν αὐτοῖς πιεῖν γάλα. Καὶ πέμψας τὴν δούλην εἰς τὸν φόνον τοῦ ἀγοράσαι γάλα τοῖς κεκλημένοις, ἀνέμενον αὐτὴν. Αὕτη δὲ ἀγοράσασα τὸ γάλα, καὶ ἐπιθήσασα τὸ γάλα ἐπὶ τὴν ἑαυτῆς κεφαλὴν, ὡς ἔθος τισὶ γυναιξὶ ποιεῖν, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δεσπότου αὐτῆς ἐπανήχετο. Ταύτης δὲ ἐρχομένης, ἄνωθεν λούπος καταβὰς ὄφιν τινὰ ἔρπασε, κρατῶν αὐτὸν ἐν τοῖς αὐτοῦ ὄνυξι. Πετόμενος δὲ ἴσα κατέπητο τοῦ τσουκαλίου· καὶ ὁ ὄφιν, σφιγγόμενος σφόδρα ὑπὸ τῶν ὄνυγων τοῦ λούπου, ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐξήμεσε τὸ φάρμακον· κἀκείνο χυθὲν κατέβη ἴσα εἰς τὸ στόμα τοῦ τσουκαλίου. Καὶ οὕτω γενομένου, οὐδόλως ἐνόησε τοῦτο ἡ δούλη ἐέρουσα ἐπὶ κεφαλῆς τὸ τσουκαλίον. Βίβτα τοῦ δὲ εἰς τὸν οἶκον καὶ τὸ γάλα κομίσασα τοῖς ἐσθίουσιν, ἄπαντες ἐπιον ἐξ αὐτοῦ καὶ εὐθὺς ἀπέθανον. Ἐρωτᾷ δὲ τοῦ φιλοσόφου τίς τούτου τοῦ θανάτου γέγονεν αἴτιος· οἱ φιλόσοφοι διαφωνοῦσι καὶ πάλιν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἄλλος τὸν οἰκοδεσπότην, ἄλλος τὴν δούλην, ἄλλος τὸν ὄφιν καὶ ἄλλος τὸν λούπον λέγουσιν αἰτίους· τὸν θαυμασμὸν ὅμως πάντων ἐφεκτικῶς ὁ βασιλόπαις, αἰτίαν τοῦ θανάτου τούτου καὶ τῶν ἰδίων συμβεβηκότων εἰπὼν τὴν εἰμαρμένην. Ἔτι δὲ μᾶλλον καταθέλεται καὶ ἐνθουσιᾷ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῇ σοφίᾳ τοῦ υἱοῦ του, ἀκούσας παρ' αὐτοῦ τρεῖς περιέργους διηγήσεις, ἐξ ὧν παρατιθέμεθα τὴν τελευταίαν.

Ἀνθρωπός τις ἦν, ὃς εἶχε συνθήσειαν πραγματοῦσθαι ξύλα μυριστικά· ὃς καὶ ἤκουσε παρὰ ἀνθρώπων ὅτι τὰ μυριστικά ξύλα εἰς τόδε τὸ κάστρον ἀκριβῶς εὕρισκοντα. Καὶ εὐθὺς ὁ ἔμπορος, ἄπερ εἶχεν ἀρωματικά ξύλα ἀγορασμένα λαθῶν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἐκεῖνην. Ὡς δὲ ἐπεσώθη ἐκεῖ, κατεσκήνωσεν ἔξω τῆς πόλεως ἐκεῖνης, ἵνα μάθῃ πῶς ἢ τιμὴ τῶν ξύλων ἐκεῖνων ἐν τῇ πόλει ἐστὶ. Διὰ μέσου δὲ τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης ἰδοῦσα αὐτὸν μία δούλη τινὸς τῶν ἀρχόντων τῶν ἐγγχωρίων ἠρώτησεν αὐτόν· «Σὺ τίς εἶ; καὶ τί τὰ ἐπιπερόμενα πράγματα;» Ὁ δὲ ἔφη· «Ἐμπορος εἰμι, καὶ ταῦτα τὰ ξύλα μυριστικά.» Ἦ δὲ δούλη ἐκεῖνη τῷ

ἰδίῳ δεσπότη ὅσα λελάληκεν αὐτῇ ὁ ἔμπορος ἐφανέρωσεν. Ὁ δὲ κύριος τῆς δούλης, πολυξενός ὢν, εὐθὺς συνῆξεν ὅσα ἀρωματικά εἶχε ξύλα καὶ εἰς τὸ πῦρ ἔβαλε· καὶ ἀνάφντος τοῦ πυρὸς, πολλὴ εὐθὺς ἐξῆλθεν εὐωδία ἐκεῖθεν. Ὁ ἔμπορος κατ' ἀρχὰς ἐνόμισεν ὅτι πυρκαϊὰ πυρπολεῖ τὰ ἐμπορεύματά του, κατόπιν ὅμως διὰ τοῦ μέσου τούτου πείθεται παρὰ τοῦ πανούργου κατοίκου τῆς πόλεως ἐκεῖνης, ὅτι τὰ μυριστικά ξύλα οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐκεῖ ἀξίαν καὶ κατ' οὐδὲν ἀνώτερα τῶν κοινῶν θεωροῦνται, καὶ παραδέχεται τὴν πρότασιν ἐκείνου, ἐξ οἴκου δῆθεν δεχομένου ν' ἀγοράσῃ ὅλα τὰ φορτία του, ἀντὶ ἐνὸς πινακίου, πλήρους οἰωνδῆποτε ἀντικειμένων, ἅτινα ὁ ἔμπορος θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ. Μετὰ τὴν ἀγοραπωλησίαν ταύτην, ὁ ἔμπορος περιπατῶν ἐν τῇ πόλει, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν γραίδος τινὸς μετὰ τῶν συντρόφων αὐτοῦ τοῦ κατακλιθῆναι ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τὴν τὴν γραίαν ὁ ἔμπορος λέγων· «Πῶς ἄρα, ὦ γύναι, τὰ ἀρωματικά ξύλα ὡδε πωλοῦνται;» Ἦ δὲ ἔφη· «Ἰσόσταθμα τῷ χροσῷ ταῦτα πωλοῦνται. Πλὴν λέγω σοι, ἔμπορε· πρόσχε καλῶς ἀπὸ τῶν πολιτῶν τῆς δε τῆς πόλεως· πανούργοι γὰρ καὶ δόλιοι εἰσὶν ἄπαντες καὶ ποικίλοι τὰς πράξεις, καὶ οὐκ ἔστι δυνατόν τὸν ἐνταῦθα ἐλθόντα ξένον μὴ παρὰ τούτων φθοραῖν, εἰ δυνατόν, τῆς ἐκτου ζῆως ὑπομείναι.» Ταῦτα εἰπούσης τῆς γραίδος ἐκεῖνης, ἐξῆλθε τῆς οἰκίας αὐτῆς ὁ ἔμπορος θεάσασθαι τὰ ἐν τῇ πόλει, καὶ ὄρῃ τρεῖς ἀνδρας ὁμοῦ ἐπὶ τὸ ἔργον καθεζομένου, καὶ ἰστάμενος συγχῶς ἐνατενίζων ἐβλεπε τούτους. Τότε εἰς ἐξ αὐτῶν προσκαλεῖ τὸν ἔμπορον νὰ διαλεχθῶσι πρὸς ἀλλήλους ἀμφοτέροι· «καὶ ὅστις ἀφ' ἡμῶν νικήσῃ ἐπὶ τῇ τῶν λόγων στροφῇ καὶ πιθανότητι ἐπιταξάτω τῷ νενικημένῳ ὅτι καὶ βούλεται ποιῆσαι ὁ νενικηκώς.» Ὁ ἔμπορος ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτοῦ δέχεται, νικήσας δ' ὁ μῆμος ἐκεῖνος ἐπιτάττει αὐτῷ, κατὰ τὰ συμπερωνημένα, νὰ πῆ πάντα τὰ τῆς θαλάσσης ὕδατα. Ἐν ᾧ δὲ ὁ ἔμπορος ἴστατο ἐνὸς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ προτάσει, πλησιάζας αὐτὸν ὁ ὁ ἕτερος μῆμος, ὅστις ἦν μονόφθαλμος καὶ γλαυκὸν εἶχε τὸν ἕνα αὐτοῦ ὀφθαλμὸν (γλαυκὸφθαλμος δὲ ἦν καὶ ὁ ἔμπορος), τὸν κατηγορεῖ ὅτι τῷ ἐκλεψε τὸν ἐλλείποντα ὀφθαλμὸν του καὶ ἀπαιτεῖ νὰ τὸν ἀποδώσῃ αὐτῷ. Τοῦ ἔμπορου ὡς εἶδος ἀρνούμενου, ἐπέμενον ὁ μῆμος, καὶ ἐξῆται νὰ τὸν σὺρῃ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ὅτε παραστᾶσθαι τὸν ἔμπορον φιλοξενούσα γραίκα, κατώριωσεν ἐγγυηθεῖσα αὐτῇ νὰ πείσῃ τὸν μῆμον νὰ τὸν ἀρίστη ἐλευθερὸν μέχρι τῆς αὔριου. Λαβοῦσα δ' αὐτὸν κατὰ μόνας τὸν ἐπέπληξε διότι ἠθέτησε τὴν παραγγεῖλιαν τῆς καὶ δὲν ἀπέφυγε τοὺς ἀνθρώπους τῆς χώρας· καὶ δὲν εἶπε δὲ, ὅτι οἱ οὕτω προσνεχθέντες πρὸς αὐτὸν ἦσαν μῆμοι πονηροί, ὅς ὅπως ὑπάρχει

1. Ἦτοι, ἦταν εἰς ὑπερήφανον, ἦταν ἀκριβῆ εἰς τὴν θεῖαν πόλιν. Ὡς βεβαίως παρετήρησεν ὁ ἀναγνώστης, ὁ Ἄνδρουπόλυτος δὲν γράφει γνησίαν τὴν δημῳδὴν διαλεκτὸν τῆς ἐποχῆς του, οἷα π.γ. παρὰ Πτωγοπροδρόμου ἀπαντα· ἀλλ' ἐπόμενος τῇ κακοῦ λέγει συνήθειαν τῶν Βυζαντινῶν λογίων, προσκαλεῖται πάντοτε νὰ ἐξηλληνίσῃ τὰς δημῳδὰς ἐκτροπίας.

τρόπος ν' ἀποφύγη καὶ νὰ διαφεύσῃ τὰς προσδοκίας τῶν· διότι εἶναι γέρον τις μῆμος, πάντων πονηρότατος καὶ καθηγητὴς καὶ διδάσκαλος πάντων, πρὸς ὃν προσερχόμενοι καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ἀφηγοῦνται ὅσα διέπραξαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ὑποβάλλοντες ταῦτα ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτοῦ. Συνεβούλευσε λοιπὸν τὸν ἔμπορον ἢ γραῖα, ἵνα μεταμφιεσθεὶς ὡς μῆμος, εἰσχωρήσῃ καὶ οὗτος κρυφίως μετὰ τῶν ἄλλων παρὰ τῷ γηραιῷ μίμῳ, καὶ ἀκούσῃ οὕτω τὰς ἐπικρίσεις αὐτοῦ περὶ τῶν πονηριῶν, ὧν ἐγένετο ἄμα. Τοῦτο ποιεῖ ὁ ἔμπορος. Πρῶτος παρουσιάζεται ὁ ἀπατήσας αὐτὸν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν μυρυστικῶν ξύλων· ἀφ' οὗ ἐξέθηκε τῷ γέροντι τὰ κατὰ τὴν συμφωνίαν, οὗτος τὸν ἐρωτᾷ· «Τί συνεφωνήσατε νὰ περιέχη τὸ πινάκιον· ἀρά γε χρυσὸν ἢ ἀργυρὸν;» Ὁ δὲ μῆμος, — «Οὐχί, φησὶ, κύριέ μου· ἀλλὰ εἶδη ἀνόνομα, ἅπερ ἐκείνος ἐθελήσει ζητῆσαι πίννακα πεπληρωμένον.» Ἐφη πρὸς αὐτὸν ὁ διδάσκαλος· — «Μεγάλως ἐσφαλὰς τὴν ἐκαστὴν σου· ἔστω γὰρ τυχόν· ἐάν δόξῃ τῷ ἔμπόρῳ ζητῆσαι ἀπὸ σου ψύλλας ὅσας ἂν ὁ πίνναξ χωρῇ, εἴτα τὸ μὲν ἡμῖσι πληθὺς τῶν ψύλλων ἔστω ὄφελος, τὸ δὲ ἕτερον ἡμῖσι ἄρσεν, καὶ μὴ μόνον ξανθοὺς εἶναι τοὺς ψύλλους καὶ ὑπομάκρους, ἀλλὰ καὶ γλαυκοειδεῖς, ἅρα δύνασαι τοιαύτην δόσιν δοῦναι αὐτῷ; πῶς γενήσεται σοι ἐλευθερωθῆναι τῆς ὀχλήσεως αὐτοῦ;» Ἄλλ' ὁ μῆμος ἐδικαιολογήθη εἰπὼν ὅτι τόσον πνεῦμα δὲν εἶχεν ὁ ἔμπορος· εἰς τὸν δεύτερον, τὸν ἐπιβαλόντα τῷ ἔμπόρῳ νὰ πῆ πάντα τὰ τῆς θαλάσσης ὕδατα, ὁ γέρον μῆμος παρετήρησεν· — «Οὐδὲ σὺ καλῶς ἐποίησας· ἔσται γὰρ ἴσως ἐκείνον εἰπεῖν πρὸς σέ· ἀπελθὼν πρότερον κράτησον τοὺς ἐν θαλάσῃ βέοντας ποταμούς καὶ τὰς πηγὰς, εἴτα ἐγὼ τὰ τῆς θαλάσσης ἐκροφήσω ὕδατα, ἅπερ καὶ μόνον ὑπεσχέθη σοι πεπωκέναι. Εἰ οὖν ταῦτα ὁ ἔμπορος ἀντιλέξει σοι, δύναμις ἐστὶ σοι τοῦ εὐκόλως ἐμποδίσαι τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ εἰσρέοντας ποταμούς καὶ πηγὰς;» Ἄλλὰ καὶ ὁ μῆμος οὗτος ἀντέταξε πρὸς δικαιολόγησιν τὴν ὀλίγην νοημοσύνην τοῦ ἔμπορου. Πρὸς τὸν μονόφθαλμον τέλος ὁ καθηγητὴς εἶπεν· — «Οὐδὲ σὺ τι κατάρθωσας· ἐάν γὰρ φανῇ τῷ ἔμπόρῳ εἰπεῖν σοι, ὅτι, Τοῦτο πρῶτον σημεῖον ἐστὶ τῆς προτάσεώς σου, ἵνα καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἂν ἔχεις ἐκβάλλῃς κἀγὼ τὸν ἕνα μου ὀφθαλμὸν, καὶ ἐν ζυγίῳ σταθμίσωμεν, καὶ οὕτως ἢ ἀλήθεια εὐρεθήσεται· εἰ μὲν ἴσος εὐρεθῇ ὁ ἐμὸς ὀφθαλμὸς τῷ σῷ, ἔχε αὐτόν, εἰ δὲ κατὰ τι ἄνισος, ἢ βαρὺς ἢ ἑλαφρὸς, τότε ὡς ψευδῆ μου κατηγορήσας καὶ τὸν ἐμὸν ὀφθαλμὸν ἐκβάλλων, εὐθύνας καὶ τιμωρίαν καὶ ζημίαν ζητῶ. Τί ποιήσεις τότε, ἐάν οὕτως ὁ ἔμπορος ἀπολογηθῆται; Καὶ τὸ δὴ χεῖρον, ὅτι εἰ τοῦτο ἐπὶ σοὶ γένηται, σὺ μὲν τελείως ἔση τυφλὸς καὶ πάντι ἀόμματος, ἐκείνος δὲ τὸν

ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχων, πάλιν τὸ φῶς βλέπων ἔσται.» — Οὕτως ὁ ἔμπορος τὰς τοῦ διδασκάλου τῶν μίμων ἀντιρρήσεις ἐπαναλαβὼν ἐνὶ ἑκάστῃ τὴν ἐπαύριον, καὶ ἀναγκάζων αὐτοὺς νὰ ἐπιλέτῃσι τὰ συμφωνηθέντα, ἔλαβε καὶ τῶν φορτίων τοῦ ἀνωτέραν τιμὴν καὶ ἀποζημιώσεις μεγάλας παρὰ τῶν λοιπῶν δύο· καὶ τότε ἀφῆκεν αὐτούς.

Ἡ θέσις, ἣν ὁ μῦθος κατέχει ἐν τῇ προκειμένῃ βίβλῳ, κατὰ δὴλον ποιεῖ τὴν μεγίστην αὐτῆς ἀρχαιότητα. Παλαινοί, διδασκαλαί, ἀπολογίαι, τὰ πάντα ἐν τῷ μύθῳ συγκεντροῦνται, καὶ ἐκδηλοῦνται διὰ μύθων. Ὁ μῦθος ἀναπληροῖ ὅλα σχεδὸν τὰ εἶδη τοῦ λόγου. Ἀργότερον, ἀλλὰ πολλῷ ἀργότερον, ἐπὶ τῶν Ἀράβων μυθολόγων καὶ τῶν Φράγκων τρουβαδούρων, ὁ χαρακτήρ τοῦ μύθου μεταβάλλεται, καὶ μόνον σκοπὸν ἔχει τὴν τέρψιν τῆς φαντασίας. Τοῦτο νομίζομεν εἶναι τὸ κυριώτατον διακριτικὸν σημεῖον τὸ χωρίζον τὴν Χιτοπαδάσαν ἢ Παντασατσάντραν καὶ τὴν Συντίπαν ἀπὸ τῶν Χιλίων καὶ μιᾶς νυκτῶν (Χαλιμάς) καὶ τῶν Lais καὶ Fabliaux τοῦ μεταίωτος.

ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΕΝ Τῷ ΡΩΣΣΙΚῷ ΣΤΡΑΤῶ, ΕΝ ΕΤΕΣΙ 1828 ΚΑΙ 1829

Ὁ ὑφιστάμενος ἤδη πόλεμος εἶναι ἡ ἐπανάληψις ὑπὸ στρατιωτικὴν ἐποψίν τοῦ ῥωσσοτουρκικοῦ πολέμου ἐν ἔτεσι 1828 καὶ 1829. Ὁ κατὰ τὸ 1853 ἐκραγεῖς πόλεμος ἄλλοιόν εἶχε χαρακτήρα ἕνεκα τῆς παρεμβάσεως τῶν δυτικῶν δυνάμεων, αἵτινες συνεκέντησαν τὴν κυριώτεραν ἐνέργειαν αὐτῶν κατὰ τῆς Σεβαστουπόλεως. Τὰ ἐκ τῶν δύο τελευταίων τῆς Ῥωσσίας πολέμων διδάγματα, εἰς ἃ προσθετέα τὰ πορίσματα τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου, δὲν ὑπῆρξαν στεῖρα διὰ τὴν Ῥωσίαν. Ἡ κατάστασις τοῦ ῥωσσοτουρκικοῦ στρατοῦ ὑφ' ὅλας τὰς ἐποφείας, ἰδίως δὲ ὑπὸ τὴν τῆς ἐπιμελείας περὶ τὴν συντήρησιν αὐτοῦ, μεγάλως ἐβελτιώθη ἀπὸ τοῦ 1856. Ἦδη δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ὁ ῥωσσοτουρκικὸς στρατὸς εἶχεν ἐπιτύχει βελτιώσεις οὐσιώδεις σχετικῶς πρὸς τὴν κατάστασιν ἐν ἣ διετέλει τῷ 1828. Ὁ ῥωσσοτουρκικὸς στρατὸς ἐθεωρήθη ἀείποτε εἰς τῶν σπουδαιότερων στρατῶν τῆς Εὐρώπης διὰ τὰς παραδειγματικὰς στρατιωτικὰς ἀρετάς του, τὴν ἀνδρίαν, τὴν καρτερίαν, τὴν πειθαρχίαν. Ἐξ ὅλων τῶν στρατῶν τῆς Εὐρώπης ὁ στρατὸς οὗτος εἶναι ὁ κάλλιον ἀντιταχθεὶς πρὸς τὰς ἀκατανικήτους λεγεῶνας τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος. Ἦθελε δὲ ἐπιτύχει ἀποτελέσματα μέγιστα ἐν ταῖς ἐκστρατείαις ἐάν καλλίτερον ἐδιοικεῖτο, καὶ ἐάν ἐτύγγανε πρὸ πάντων νοημοστέρας καὶ τιμιωτέρας φροντίδας ἐκ μέρους

τῶν ἐπιμελητῶν αὐτοῦ. Εἰς τὰς ἐλλείψεις τῆς ἐπιμελητικῆς διοικήσεως ἀφείλει ὁ ῥωσσοτουρκικὸς στρατὸς τὰς πλείστας ἐκ τῶν ἀποτυχιῶν του, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰς καταστροφὰς αἱ ἐπαθε τῷ 1828, ὅτε νικηφόρος ὢν καὶ τροπαιοῦχος κατεστράφη σχεδὸν ὀλόκληρος ὑπὸ τῶν ἀσθενειῶν, τοιοῦτοτρόπως ὥστε παρ' ὀλίγον οἱ κατὰ τὸν πόλεμον ἐκείνον θρίαμβοι τῆς Ῥωσσίας νὰ μετατραπῶσιν εἰς τὴν μεγίστην καὶ τελειότεραν ἧτταν ἣν ποτε ἡ Δύναμις αὕτη ἐπαθεν.

Ἄξια ἰδιαιτέρας μελέτης εἶναι ἡ ἐν λόγῳ περιστασις, καθόσον αὕτη διδάσκει πόσον ἡ προβλέπουσα τὰς ποικίλας ἀνάγκας ἐνὸς στρατοῦ πρόνοια εἶναι οὐσιώδης, ἢ ἀκριβεστέρον εἰπεῖν ἀνωτέρα καὶ αὐτῶν τῶν σπουδαιότερων στρατιωτικῶν ἀρετῶν καὶ γνώσεων, καὶ πόσον αἱ πολιτικαί, αἱ διπλωματικαὶ καὶ αἱ στρατιωτικαὶ ἐπιστῆμαι εἰσὶν ἀτελεῖς εἰς τὰς ἐνεργείας των καὶ ἀβέβαιοι περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν, ἐνόσῳ αὐταὶ παραμελοῦσι τὴν μετρίσφροναν βοήθειαν τῶν ἐπιστημῶν τῶν διδασκουσῶν τοῦς ἄλλοις τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς συντηρήσεως τοῦ ἀνθρώπου ὡς πολίτου καὶ ὡς στρατιώτου.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐκστρατείαν τῷ 1828 ἐπὶ τοῦ Δουναβίου καὶ ἐν Βουλγαρίᾳ οἱ ῥωσσοὶ ἐπέτυχον ἐν γένει στρατιωτικῶς, διότι μολονότι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κυριεύσωσι τὰ λιὰν ὄχυρά καὶ καλῶς ἀμυνόμενα τουρκικὰ φρούρια τῆς Σιλιβρίας καὶ τῆς Σούμλας, οὐχ ἦττον ἐξεδίωξαν τοὺς τουρκικοὺς ἐξ ὅλων τῶν ὄχυρων θέσεων αἱ κατεῖχον ἐν Βλαχίᾳ, ἐκυριεύσαν τὰ πλείστα ἐπὶ τοῦ Δουναβίου φρούρια καὶ τὴν ὄχυρὰν Βάρναν, ἣν ὑπερασπίζετο μεθ' ἑπτὰ χιλιάδων ἀνδρῶν ὁ κατὰ τὸν ἐλληνικὸν ἀγῶνα ἀνδρείος φρούραρχος τῶν Πατρῶν Ἰουσοφ Πισῆς. Καὶ ὅμως ἤδη κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην ἐκστρατείαν οἱ νικηταὶ ἀπώλεσαν ἴσως πλείονας ἀνδρας ἢ οἱ ἠττηθέντες, οἵτινες ἄλλως ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ πολιοῦντες εὐκολώτερον ἠδύναντο ν' ἀναπληρῶσι τὰς ζημίας των, ὡς ἐκ τούτου δὲ οἱ ῥωσσοὶ οὐ μόνον δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπωφεληθῶσι τῶν νικῶν των, ἀλλὰ μάλιστα ἠναγκάσθησαν νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν τῆς Σιλιβρίας ἣν ἐπανελάθεν ἐπιτυχῶς κατὰ τὴν προσεχῆ ἐκστρατείαν, καὶ νὰ ἐγκαταλείψωσιν ὀλόκληρον τὴν Βουλγαρίαν ἐκτὸς τῆς Βάρνας. Τὸ ῥωσσοκύνιπικὸν εἶχε σχεδὸν ὀλόκληρον καταστραφῆ. Αἱ ἀπώλειαι αἱ οἱ ῥωσσοὶ ὑπέστησαν ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ κηρύματος τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν ἐπιδημιῶν ἦσαν φοβεραὶ. Οἱ ῥωσσοὶ ἔφερον ἐνδυμασίαν ἀκατάλληλον, ἐκόμιζον ἐπ' αὐτῶν τὸ βαρὺ φορτίον ὅλης τῆς ἀποσκευῆς των, ἦσαν ἀσυνεπίστατοι εἰς τὴν αἰφνιδίαν μεταβολὴν τῆς θερμοκρασίας μεταβαίνουσας ἀπὸ τοῦ σφοδροῦ καύσωνος τῆς ἡμέρας εἰς τὸ ὑγρὸν ψυχρὸς τῆς νυκτός, οὔτε ἐτρέφοντο δὲ οὔτε δικαίωντο καταλλήλως ὡς ἀντίστασιν καλλίον εἰς τὰς ἐ-

πιβλαβεῖς ταύτας ἐπιβροχὰς, πολλάκις μάλιστα καὶ ἐστεροῦντο τροφῆς καθαρῆς καὶ ὕδατος ποσίου. Ἐνεκα τῶν περιστάσεων τούτων οἱ ῥωσσοὶ στρατιῶται εὐκόλως ἐγένοντο βορὰ τῆς δυσεντερίας, τῶν πυρετῶν, τοῦ τύφου καὶ τῆς πανώλους, ἧτις ἐξεβράγη τὸ πρῶτον εἰς πολλὰ τῆς Βλαχίας μέρη καὶ εἰς Χίρσοβαν, ἐθέρισε φοβερῶς τὴν φρουρὰν τῆς Βάρνης, καὶ ταχέως ἐπέξετάθη ἐφ' ὅλου τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, αἱ γαστρικαὶ νόσοι, οἱ διαλείποντες, κακοήθεις καὶ μολυσματικοὶ πυρετοὶ καὶ ἡ στομακῆκη (scorbut) ἀνεπτύχθησαν ἐν τῷ ῥωσσοικῷ στρατῷ, εἰς βροχῶν τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει παράδειγμα ἄλλο εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν τακτικῶν στρατῶν τῆς νεωτέρας Εὐρώπης. Ἀπὸ τοῦ μηνὸς μαΐου τοῦ 1828 μέχρι τοῦ μηνὸς φεβρουαρίου τοῦ 1829, ἦτοι ἐν διαστήματι ἐννέα μηνῶν, ἐνεγράφησαν εἰς τοὺς καταλόγους τῶν νοσοκομείων τοῦ κατὰ τὴν Εὐρωπαικὴν Τουρκίαν ῥωσσοικῆ στρατοῦ διακόσιαι δέκα χιλιάδες ἀσθενεῖς, ὥστε κατὰ μέσον ὄρον ἕκαστος ἐκ τῶν ἀποτελούντων μέρος τοῦ στρατοῦ ἐκείνου ῥωσσοῦ περιῆλθε δις εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἱατροῦ. Κατὰ τὸν μῆνα φεβρουαρίου, ἡ θνησιμότης ἐν τοῖς ἐν λόγῳ στρατιωτικοῖς νοσοκομείοις ἔφθασεν εἰς εἰκοσιοντὼ ἕως εἰκοσιεννέα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Ἐν συνόλῳ ὑπελογίσθη, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην ἐκστρατείαν τὸ ἡμισυ σχεδὸν τοῦ ἐν τῇ Εὐρωπαικῇ Τουρκίᾳ κηρύματος ῥωσσοικῆ στρατοῦ ἐχάθη. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, κατὰ συνέπειαν τοῦ κηρύματος καὶ τῶν ἀσθενειῶν, τὰ ὑπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον κόμητα Πασκέβιτς Ἐριθάνσκη συντάγματα ἐμειώθησαν τὰ πλείστα κατὰ τὸ ἡμισυ καὶ τινα κατὰ τὰ τρία τέταρτα. Ὁμολογουμένως ὅμως ὁ Πασκέβιτς, ὅστις κατὰ τὴν ἐκστρατείαν ἐκείνην ἀνεδείχθη ὑφ' ὅλας τὰς ἐποφείας μέγας στρατηγός, εἶχε τοῦλάχιστον λάβει ὅλα τὰ ἐπ' αὐτῷ δυνατὰ μέτρα ὡς διατηρήσῃ τὴν υγίαν τοῦ ὀλιγοκλήρου στρατοῦ του μεθ' οὗ διεπράξατο ἀληθῶς θαυμαστὰ κατορθώματα.

Γνωστὸν εἶναι, ὅτι κατὰ τὴν τῷ 1829 γενομένην δευτέραν ἐκστρατείαν ὁ ὑπὸ τὸν κόμητα Diebitsch ῥωσσοικὸς στρατὸς νικηφόρος διέβη τὸν Αἰμόν, κατέλαβε τὴν Ἀδριανούπολιν, ἠπέλιψε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐνέπνευσε δὲ τοιοῦτον εἰς τὸν Σουλτάνον Μαχμούτην καὶ εἰς τοὺς τουρκικοὺς τρόμον, ὥστε ἐπέβλεπε σχεδὸν ὅλους ἠθέλησεν ἔρως, ἐν οἷς καὶ τὴν πλήρη ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἣν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀδυσωπήτως ἠρνεῖτο ἡ Πύλη εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας. Καὶ ὅμως ἐάν οἱ τουρκοὶ ἐγίνωσκον τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τοῦ θριαμβεύοντος ἐχθροῦ των καὶ ἐπέμενον ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἐτι ἀνθίσταμενοι, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ὁ Diebitsch ὑπερσεῦτο εἰς ὑποχώρησιν, ἧτις πιθανῶς ἦθελε

συνεπιφέρει την παντελή καταστροφήν του. Όλα τὰ μέρη τοῦ στρατοῦ του κατεδίθρῳσκον οὕτως εἰπεῖν αἱ ἀσθενεῖαι. Καί κατ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν διὰ τοῦ Αἴμου πορεῖν αὐτῶν, τὰ ῥωσικὰ στρατεύματα ἐγένοντο βράχ τῆς στομακῆς καὶ τῆς δυσεντερίας. Ἄλλ' ἐφ' ἔσον τὰ στρατεύματα κατήρχοντο ἀπὸ τῶν ὄρεων πρὸς τὰς πεδιάδας ὀδεύοντα πρὸς τὴν Ἀδριανούπολιν, αἱ ἀσθενεῖαι ἐπετεινόντο προσβάλλουσαι ἀδικακίως στρατιώτας καὶ ἀξιωματικούς. Ὅτε ἐφθασεν εἰς Ἀδριανούπολιν, ἐξ ὄλου τοῦ στρατοῦ τοῦ ὁ Diebitsch δὲν εἶχε πλέον ἢ εἰκοσакισχιλίους ἀνδρας. Αἱ ἀσθενεῖαι ἐπετάθησαν ἐπι μάλλον ἐν Ἀδριανούπολει, ἔνεκα τῆς συνήθους τότε ἐν τοῖς ῥωσικοῖς στρατοῖς ἀκρας ἀκαθαρσίας ἐν τοῖς στρατοπέδοις. Ἡ διαφορά μεταξύ τῆς θερμοκρασίας τῶν κυστικῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ἡδη κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον ψυχρῶν νυκτῶν, ἡ αἰφνιδία μετάβασις ἀπὸ βίου λίαν κοπιαστικοῦ εἰς πλήρη ἀπραξίαν, οἱ ὕπνοι, ἡ κακὴ τροφή, ὁμολογητέον δὲ καὶ αὐτὴ ἡ πρὸς τοὺς στρατιώτας ἀμέλεια τῶν πλείστων ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν, ὅλα τὰ αἰτία ταῦτα ἠνωμένα τσοῦτον ἐπέτεινον τὰς κκουχίας τῶν στρατιωτῶν, ὥστε χιλιάδες ἐξ αὐτῶν πάσχοντες ἐκ δυσεντερίας ἐκομίζοντο εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἐνθα οἱ πλείστοι ἀπέθνησκον ἐλλείψει ἱατρικῶν. Ὅκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ ῥωσικοῦ στρατοῦ εἰς Ἀδριανούπολιν ὑπελογίζοντο οἱ εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἀσθενεῖς εἰς χιλίους ἐξακοσίους, περὶ δὲ τὰ μέσα τοῦ Σεπτεμβρίου ἀνῆλθον εἰς τέσσαρας χιλιάδας ἐξακοσίους. Συγχρόνως ἐξεβράγη αὐθις αἰφνιδίως ἡ πανώλης εἰς ὅλας τὰς ὀπισθεν τοῦ στρατοῦ ῥωσικὰς φρουρὰς ἕως πέραν τοῦ Δουνάβεως, ἰδίως δὲ καταστρεπτικὴ ἀνεδείχθη ἡ νόσος αὕτη ἐν Βάρνη καὶ ἐν Βραβίλ. Κατ' ἀρχὰς ἐσταμάτησεν ἡ πανώλης πρὸ τοῦ Αἴμου, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον διέβη καὶ αὐτὴν καὶ ἐφθασεν εἰς Ἀδριανούπολιν, ἐνθα ἐποίησεν ἰκανὴν θραῦσιν μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης. Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην ἐκστρατεῖαν τὰ νοσοκομεῖα τοῦ κατὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν ῥωσικοῦ στρατοῦ ἐδέχθησαν ἐν διαστήματι πέντε μηνῶν ἀπὸ μαρτίου μέχρις ἰουλίου ὀγδοήκοντα καὶ μίαν χιλιάδας καὶ διακοσίους δεκατέσσαρας ἀσθενεῖς, ἐξ ὧν πλέον τοῦ τρίτου ἀπέβισαν. Κατὰ τοὺς ἐπομένους μῆνας, ἡ θνησιμότης ἀνῆλθε μέχρι τῶν δύο πέμπτων καὶ μέχρι τοῦ ἡμίσεος. Δὲν περιλαμβάνονται δὲ εἰς τὸν ἀνωτέρω ἀριθμὸν τῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις εἰσελθόντων οἱ νοσηλευθέντες ἐν τοῖς μεταβατικαῖς νοσοκομείοις. Ἐν συνόλῳ ὑπελογίσθη, ὅτι ἐξ ὄλου τοῦ ἐν ταῖς Ἡγεμονίαις καὶ ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ εἰσελθόντος ῥωσικοῦ στρατοῦ μόλις δέκα ἕως δεκαπέντε χιλιάδες διέβησαν αὐθις τὸν Προῦθον καὶ ἐπανῆλθον ἐπὶ τοῦ ῥωσικοῦ ἐδάφους.

Ἡ καταστροφή αὕτη τοῦ ῥωσικοῦ στρα-

τοῦ φέρει τῷ ὄντι εἰς ἀπορίαν. Ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη διέγνωσε καὶ περιέγραψεν ἀκριβῶς καὶ λεπτομερῶς τὰ διάφορα ἠθικὰ καὶ φυσικὰ αἰτία τὰ ἐπιεργαζόμενα ἐπὶ τῆς υγείας τοῦ στρατιώτου ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἐν καιρῷ πολέμου. Ὁ ἐκστρατεῖα στρατὸς κατὰ γενικὸν κανόνα πάσχει μάλλον ἐκ τῶν προσβαλουσῶν τὴν υγείαν αὐτοῦ ἐπιβροχῶν ἢ ἐκ τῶν ὀπλων τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ συνεχεῖς κόποι, τὸ συχνάκις ἀνεπαρκές τῆς τροφῆς καὶ τοῦ ὕπνου, ἡ μετρία καὶ συχνάκις κακὴ ποιότης τῆς τροφῆς, αἱ ἐν ὑπαίθρῳ διακυντερεύσεις, ἡ συσσώρευσις εἰς σκηνὰς καὶ καταλύματα μέχρι μολυσμοῦ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἡ μεταβολὴ τοῦ κλίματος, αἱ αἰφνιδίαι τῆς ἀτμοσφαιρῆς μεταβολαί, ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ὁ συνεχὴς ἠθικὸς ἐρεθισμὸς ἔνεκα τῶν τυχημάτων τοῦ πολέμου, εἰσὶ τόσα αἰτία ἀσθενείας. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ἀρίστους νεωτέρους στρατοὺς μεθ' ὅλας τὰς προφυλάξεις περωτισμένης καὶ ἐνδολεχοῦς φροντίδος, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξ ἀσθενείας ἀποθνησκόντων ὑπερτερεῖ αἰείποτε κατὰ πολὺ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκ τῆς σφαίρας τοῦ ἐχθροῦ ἀποθνησκόντων. Ἀπὸ τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1854 μέχρι τῆς 5 Φεβρουαρίου 1855, ἤτοι ἐν διαστήματι πέντε μηνῶν, ὁ ἐν τῇ ἀνατολῇ ἀγγλικὸς στρατὸς ὑπελόγησεν ἐπὶ 1,000 ἀνδρῶν 108 ἀποθνήσκοντας ἐκ τραυμάτων καὶ 391 ἀποθνήσκοντας ἐξ ἀσθενειῶν. Κατὰ τοὺς τελευταίους 25 μῆνας τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, ὅτε ἐγένοντο αἱ φονικώταται τῶν μαχῶν πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Σεβαστουπόλεως, ὁ ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ γαλλικὸς στρατὸς ἔπεμψεν εἰς τὰ νοσοκομεῖα 21, 957 τραυματίας καὶ 101,128 ἀσθενεῖς. Οἱ ἀριθμοὶ αὗτοι δὲν χρῆζονται σχολίων. Ἄλλ' ἀφοῦ τοιαῦτα εἰσὶ τὰ συμβαίνοντα εἰς στρατοὺς σφοδρῶς καὶ ἀφθόνως ἐπιμελουμένους οἷος ὁ ἀγγλικὸς καὶ ὁ γαλλικὸς, εὐκόλως ἐννοοῦμεν τὰς κατὰ τὰ ἔτη 1828 καὶ 1829 καταστροφὰς τοῦ ῥωσικοῦ στρατοῦ, ὅπως τότε δικιτάτο καὶ ἐπιμελεῖτο. Ἐχομεν δὲ ἀφορμὰς νὰ πιστεύωμεν, ὅτι μεγάλας ἔκτοτε καὶ ἀπὸ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ἐπέτυχε θελιτώσεις ὁ στρατὸς οὗτος, καὶ ὅτι τὰ δυστυχήματα προγενεστέρων ἐποχῶν δὲν θέλουσιν ἡδη ἐπαναληθῆναι.

Γεωργίος Κ. ΤΥΡΝΑΝΤΗΣ.

1. Ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ πολέμου (1853-55), τινὰ ῥωσικὰ στρατιωτικὰ βώματα ὑπέφερον πολὺ κατὰ τὰς μακρὰς κατεπευμένους πορείας ἐντός τῆς ἀπεράντου ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ ἐξοχὴ τις ῥωσος ποιητῆς ἀποθανὼν πρὸ δύο ἐτῶν, ὁ κόμης Ἀλέξιος Τολστόϊ, διηγῆται ἐν τῇ αὐτοβιογραφίᾳ αὐτοῦ, ὅτι τῷ 1855 τὸ περὶ τὸν σύνταγμα εἰς τὸ ὅποιον ὑπερέχει προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ τύπου καθ' ὅσον ἐνῶ ἐβιάζεν ἐκ Πετροῦπόλεως πρὸς τὴν Κριμαίαν, ἠναγκάσθη δὲ νὰ σταματήσῃ εἰς Ἰδιόσοδον ἀφοῦ ἀπώλειαν ἐκ τῆς νόσου ὑπὲρ τοὺς χιλίους ἀνδρας, ἤτοι ὑπὲρ τὸ τρίτον τῆς ὅλης δυνάμεώς του. Σήμερον τὰ ῥωσικὰ στρατεύματα ἔχουσι τὸ ἀνεκτίμητον πλεονέκτημα νὰ φθάνουσιν ἐπὶ τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου ἐν Εὐρώπῃ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου.

ΘΗΡΑ ΤΙΓΡΙΔΟΣ ΕΝ Τῇ ΙΝΔΙΚῃ.

Κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἰνδικῇ δικτριβὴν μου παρεβίβην εἰς πολλὰς καὶ ἀξιολόγους θήρας, τῶν ὁποίων ὅμως τὴν διήγησιν δὲν ἐπιχειρῶ τὸ μὲν ἰδίῳ ἐπράξα τοῦτο ἄλλοτε, τὸ δὲ διότι ἀπορῶντο διὰ τῆς σιωπῆς τὴν ταπεινωτικὴν ὁμολογίαν ὅτι δὲν διέπρεψα κατὰ τοὺς κυνηγετικούς καίνοους ἀγῶνας.

Ἦμην τῶνόντι θηρομανὴς ἀλλὰ καὶ αἰείποτε ἀτυχὴς εἰς τὰς ἐκδρομὰς καὶ ἐνέδρας ὡς ἐκ τῆς μετρίας ἰκανότητός μου περὶ τὸν δρόμον, τὴν ἰσπασίαν καὶ τὴν σκοποβολὴν. Εἰς ἐπίματρον δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἤμην μειράκιον ἀκμαῖον, ὥστε καὶ μαλθακότητα πολλὴν εἶχον καὶ ἀρρωστίαν τοῦ σώματος. Μόνον ὁ πρὸς τὴν θῆραν ἔριος με διεθέριμνε, διὰ τοῦ ὁποίου ἂν καὶ δὲν ἠδυνάμην βεβαίως νὰ ἐξομοιωθῶ πρὸς τὰ Νεμρῶδ, κατῴρθουν νὰ ἀντέχω ἐνίστο εἰς ἐκδρομὰς τῶσφ ἐπιπόνους, ὥστε ἐξεπλήσσοντο οἱ συνοδοιπόροι μου.

Ὅπως δὴποτε προσήλκυσα τὴν συμπάθειαν τῶν γερόντων κυνηγῶν, οἵτινες ἀρεσκόμενοι νὰ διηγῶνται τὰ παλαιὰ των κατορθώματα, ἔχαιρον βλέποντες ὅτι ἠεροῦμην πάντοτε μετὰ προσῆς.

Ἐκ τῶν ἀναριθμητῶν ἱστοριῶν τὰς ὁποίας ἤκουσα μίαν κυρίως διέμεινεν ἐγκαχερχομένη Ἰωρῆς ἐν τῇ μνήμῃ μου, τὴν ὁποίαν διηγῆθη γέμων ἀξιωματικῶς Ἀγγλος, λευκὸν ἔχων τὴν γέμιστάκα καὶ τὸ πρόσωπον ἠλιόκυστον καὶ ἐρμητιδωμένον ὑπὸ τῆς ἠλιακῆς καὶ τῶν κόπων, ὁ ταγματάρχης Βάλκερ, ὁ γνωστὸς διὰ τῆς ἐπωνυμίας τῆς τῆροσφάρας ὡς ὁ διασημότερος ἐν Βεγγάλῃ θηρευτῆς.

Ἐν μίᾳ τῶν ἡμερῶν σηματοφόρος τις τῶν ἀρχόντων τίγριν θηρεύων μικροῦ δειν ἐξ ἀπερισκέψιας ἐγένετο παρκαίτιος θανάτου δύο συνοθηρευτῶν, ὧν ὁ ἕτερος ἀξιωματικὸς. Τῆ ἐσπέρας λοιπὸν μετὰ τὸ δεῖπνον, λόγου παρεμπεσόντος περὶ τοῦ εἰρημένου ἐπεισοδίου, ὁ ταγματάρχης Βάλκερ συναρπασθεὶς ὑπὸ ὄργῆς, τσοσούτω πικρῶς ἐπέπληξε τὸν νεαρὸν σηματοφόρον, ὥστε ὁ δυστυχὴς ἐγένετο ὡς ἐμβρόντητος.

Ὁ Βάλκερ συνησθάνθη ἀμέσως τὸ σφάλμα του. — Συγχώρησόν μοι, εἶπε, τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα, τὴν τραχύτητα τῶν λόγων μου. Ἄλλοτε ἤμην καὶ ἐγὼ νέος καὶ ἀπερίσκεπτος, μίᾳ δὲ ἀφροσύνη τσοσούτω συνεπέφερε δεινὰ, ὥστε ἐπιθύμουν νὰ σὲ λυτρώσω ἀπὸ τοιοῦτον κίνδυνον. Δοκίμασε τὸν οἶνον τοῦτον, νέε μου φίλε, ἐνῶ ἐγὼ ἐν τῷ μεταξύ θὰ σοὶ διηγῆθῶ τὴν πρώτην μου θῆραν κατὰ τίγριδος. Ἐκ τῆς διηγήσεως θὰ ἐννοήσῃς διατί πρὸ ὀλίγου παρεβίβην, ἐλπίζω δὲ ὅτι τότε ἀντὶ λύπης θὰ αἰσθανθῆς χαρὰν μάλλον ὅτι σοὶ παρεστήσα τοὺς κινδύνους τῆς νεανικῆς παραφορῆς.

Ἦμην τότε ἀνθυπασπιστὴς εἰς τὸ 23^{ον} περὶ τὸν τάγμα καὶ ἐστάλην μεθ' ἐνός ἀποσπάσματος εἰς Σαχρὸν, χωρίον ἐλεεινὸν, εἰς ἐπίματρον δὲ τῆς ἀτυχίας οἱ πλείστοι τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἀποσπάσματος ἀπουσίαζον. Ὁ λοχαγὸς μας ἦτο πεντηκοντούτης τὴν ἡλικίαν καὶ εἶχε κόρην τῶσφ ὠραίαν, ὥστε τὸ τρίτον τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τάγματος ἤρξατο νομίζω αὐτῆς, καὶ ἐγὼ ἐν ταῖς πρώτοις. Δυστυχῶς ὅμως ἡ νέα δὲν συνεμερίζετο τὸ αἶσθημά μου.

Ἐν μίᾳ τῶν ἡμερῶν ἀπετόλμησα νὰ ἐκμυστηρευθῶ εἰς αὐτήν. Ἐκείνη δὲ ἀντὶ νὰ προσποιηθῆ ὅτι δὲν ἐννοεῖ, ἀπεκρίθη ἐν πάσῃ εὐλικριναίᾳ ὅτι τὸ φρονιμώτερον ἦτο νὰ τὴν λησμονήσω, διότι ἡγάπα ἄλλον.

— Προτιμῶ νὰ σὲς ὁμολογήσω τὴν ἀλήθειαν, εἶπε, παρὰ νὰ βλέπω πάσχοντα ἄνευ ἐλπίδος θεραπειᾶς νέον χρηστὸν καὶ τοιοῦτον, οἷος ὤμεις.

Ταῦτα εἰπούσα μοὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα, καὶ ταύτην ἐγὼ ἐβλίψα, διενουόμεν δὲ καὶ νὰ τὴν εὐχαριστήσω διὰ τὴν εὐλικριναίαν ἄλλ' ἔσυγκινησάρι μου ἦτο τσοσούτω ὥστε ἀπεμακρύνθη μὴ δυνηθεῖς νὰ ἀρθρώσω λέξιν.

Πρὸς δικασκῆδασιν τῆς λύπης μου ἐπέσασα τὸν ἵππον μου καὶ διευθύνθη πρὸς τοὺς παρκαειμένους δασώδεις καλαμώνας. Ἐνῶ δ' ἐξηρχόμην ἐκ τοῦ χωρίου συνήνησα τὸν ὑπολοχαγὸν Ριχάρδον Μοθρήν. Οὗτος μόλις πρὸ τριστίας νομφρευθεὶς ὠραίαν τινα γυναῖκα, ἀπελάμβανε τῆς εὐδαιμονίας τοῦ συζυγικοῦ βίου, εὐδαιμονίας ἐπιστεφθεῖσης διὰ τῆς ἀποκτήσεως ἀγαπητοῦ τέκνου, τὸ ὅποιον τότε ἦτο διετής.

Ὁ ὑπολοχαγὸς ἦτο ἀνὴρ ὑψηλότατος, εὐλόγιστος καὶ ῥωμαλταῖος, ἦτο δὲ φίλος μου ἐπιστήθιος. Βλέπων με λοιπὸν καλπάζοντα καὶ τὴν ὄψιν ἔχοντα ἠλλοιωμένην, ἐκέντησε τὸν ἵππον του καὶ με ἐφθασεν. Ἐγὼ δὲ τότε, ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς τοὺς εἰσοσκατῆ ἔχοντας ἡλικίαν, αἰσθανόμενος τὴν ἀνάγκην ν' ἀνακουρῖσω τὴν τεθλιμμένην ψυχὴν μου, διηγῆθην ὅσα συνέβησαν.

Μὲ ἤκουσεν ἐν σιγῇ, οὐδ' ἐπροσπάθησε νὰ με παρηγορήσῃ διὰ λόγων, ἀλλ' ἐβλίψε περιπαθῶς τὴν χεῖρά μου καὶ ἐρρόθυμισε τὸ σῆμα τοῦ ἵππου του πρὸς τὸ τοῦ ἐδικοῦ μου.

Ἐνῶ οὕτως ὠδεύομεν ἠκούσαμεν κραυγὰς ἐταχύναμεν τότε τὸ βῆμα τῶν ἵππων καὶ μετ' ὀλίγον εἶδομεν εἰκοσάδα Ἰνδῶν, ἀνδρας καὶ γυναῖκας, συνηγμένους παρὰ τὴν ὄχθην βαθεῖος ῥυάκος καὶ ἀναβοῶντας καὶ δλοφυρομένους. Ἄμα ἐπλησιάσαμεν ἠρακίωθη ἡ συνάθροισις καὶ ἐφάνη ἐλεεινὴ τις γυνὴ αἰματόφυρτος, γονυπετοῦσα πρὸ τοῦ πτώματος Ἰνδοῦ οἰκτρῶς ἠερωτηρικῶσμένου.

Τὸ πτώμα ἐκεῖνο ἐπροξέει φοικην. Τὸ δερμα τοῦ κρανίου διακμελισθὲν ἐσκέπαζε τοὺς ὀ-

φθαλμούς, ο λαιμός ήτο κατκαρματισμένος και πλατείει πληγή έχαιναν υπό την οσφύν.

— Νά τί μ'εξέκαμεν ή τίγρις! ανέκραζον οί 'Ινδοί ολοφυρόμενοι και τās χειρας άνκτείνοντες προς ήμās, ήρπασε τὸ παιδί και εσκότωσε τὸν πατέρα... Εξάμε και τήν μητέρα ὁπως τήν βλέπετε!

Ἡ ἀθλία ἐκείνη γυνή ήτο τῶντι ἀξία οἴκου, διότι τῆς τίγριδος οί ὄνυχες, ἀν και μόλις τήν ἐψυσαν, ἐσχισαν βαθύτατα τήν σάρκα ἀπό τοῦ ὤμου μέχρι τοῦ θραχίονος. Ἡ πληγή ἐκείνη θά ἐπροξένει θεσβαίως φοβερούς πόνους, ἀλλά ἐφαίνετο ὡς νά μή τοῦς ήσθάνετο ὡς ἐκ τῆς ἀπελπισίας. Ἐρωτήσαντες ἐμάθομεν ὅτι ἐνῶ ή ἀτυχῆς ἐκείνη οἰκογένεια ἐβάδιζε παρά τὸν ῥύακκ, τίγρις ἐνεδρεύουσα ἐφόρμησε κατὰ τοῦ παιδός, ὁ δὲ πατήρ ἀν και ἀσπλος ἐδραμεν εἰς βοήθειαν, ἀλλά τί ήδύνατο κατὰ ἀγριωτάτου θηρίου; Ἡ τίγρις τὸν ἔρριψε κατὰ γῆς και ἀφοῦ τοῦ κατεσπάραξε τὸν λαιμὸν και τήν οσφύν και τὸν ἐτίναξεν ὡς ή γαλῆ τὸν μῦν, ήρπασε τὸ παιδίον και ἔφυγεν ἀνακηδῶσα.

Μ'εξέπληροφόρησαν ὅτι και τρεῖς ἄλλοι κάτοικοι παρκασιμένου χωρίου ἐγένοντο βορά τοῦ ἰδίου θηρίου.

Ἄλλοίμονον εἰς ὄλους μ'εξέειπεν ὁ ῥήτωρ τοῦ ὀμίλου, ή τίγρις ὅταν φθάσῃ νά φάγῃ κρέας ἀνθρώπινον, ἄλλο φαγί πλέον δὲν νοστιμίζεται... ἐχάθημεν ἀν δὲν μ'εξέσπλαγγισθοῦν οί ἀρεντάδες και δὲν τήν σκοτώσουσιν τήν λυσσαμένην!

Ἐνῶ οὕτως ἐλάλει, οί δὲ περιεσπόμενοι δὲν ἔπαυον ἰκετεύοντες μετὰ τῆς δουλικῆς ἐκείνης κολακείας τῆς ἐμφύτου παρά τοῖς 'Ινδοῖς, ἀνηγέρθη ή τὸν ἀνδρα θρηνοῦσα γυνή και προσεσπῶσα ἐνώπιόν μ'εξέειπεν:

— Ἐκδικηθήτε τὸν ἀνδρα μου, εἶπεν, ἐκδικηθήτε τὸ κηρμένο μου τὸ παιδί.

Τόσον ἤμην ἀπηλπισμένος, ὥστε ἀπαθῶν τήν ζῶην ἐπεζήτητον μετὰ χαρῆς τοῦς κινδύνους.

— Ἦσύχασε, εἶπον, ἐγὼ θά καταδιώξω τήν τίγριν και ὀρκίζομαι ὅτι, εἰς ὀλίγας ἡμέρας ή θά μὲ κατασπαράξῃ ή θά λυτρώσω τὸν τόπον ἀπό τὸ θηρίον.

Ἄλλα κληρονομοὶ χαρῆς ὑπεδέξαντο τήν ὑπόσχεσίν μου, γενομένην ἐν εὐλικρινείᾳ μὲν, ἀλλά και μετὰ τῆς ἀπερισκέψιας ἐκείνης ἧτις εἶναι γνώρισμα εἰκοσαετοῦς ἡλικίας.

Ὁ Μοβράης οὐδὲν εἶπεν, ἐφάνη ὅμως δυσανασχετῶν, διὸ και τὸν ἠρώτησα τήν αἰτίαν.

— Ὁμιλοῦμεν κατόπιν περὶ τούτου, εἶπε χαμηλῆ τῆ φωνῆ.

Θῆραν τίγριδος, κύριοι, οὐδεὶς ἐπιχειρεῖ ἐκ τοῦ προχείρου και ἀνευ παρκασκευῆς, ὡς τούτο εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν, διὸ και ὑποσχεθεὶς νά ἐπανέλθω τήν μετὰ τὴν αὐριον ἐκινήθην διὰ ν' ἀπέλθω, ἀλλ' ὁ Μοβράης μ' ἐκράτησε.

— Ἐδῶ μεταξὺ σας, εἶπε πρὸς τοῦς 'Ινδοῦς, δὲ εἶναι κανεὶς σιλκαρέ; (κυνηγὸς αὐτόχθων). Γέρον τις χαλῆς ἐπροχώρησε τότε και μ'εξέχειρήσε.

— Ὁ Ἀλῆ-Χάν εἶναι γέρον, εἶπεν ὁ 'Ινδός ἀνακύπτων ὑπερηφάνως, ἀλλὰ τὸ ὄπλον του πολλὰς τίγρεις ἐφόνευσε.

— Τότε λοιπὸν ἀς μὴ χάνωμεν κεντρὸν, εἶπεν ὁ Μοβράης, πρέπει νά ἰχνηλατηθῇ ή τίγρις, ὥστε ὅταν αὐριον ἐπανέλθωμεν, νά γνωρίζωμεν ποῦ περιποῦ εὑρίσκεται. Παράλαβε δέκα ή δωδεκα κοῦλιας (χωρικούς) Ἀλῆ-Χάν, και κίταζε μὴ χάσῃς τὰ ἴχνη τοῦ ἀνθρωποφάγου.

— Οἱ δοῦλοι τῆς ἐξοχότητός σου θά ὑπακούσουν, εἶπεν ὁ γέρον σιλκαρέ εὐσεβάτως ὑποκλίνων.

Ἀφοῦ ἐδόθησαν αἱ προθήκουσαι ὁδηγίαι, ὁ δὲ Ἀλῆ-Χάν ὑποσχέθη νά συμπαράλαβῃ τῆ ἐπαύριον ἀρκετοῦς βοηθοῦς, ἀπήλθομεν καλπάζοντες. Ἐγὼ δὲ τότε ἀπέτεινα τὸν λόγον πρὸς τὸν Μοβράην.

— Εἰπέ μοι, τώρα σὲ παρκακῶ, διατί σὲ δυσηρέστησεν ή πρὸς τήν γυναῖκα ὑπόσχεσίς μου τοῦ νά φονεύσω τήν τίγριδα;

— Διότι, φίλε μου, ἀνεδέχθης ὑποχρέωσιν ὀλως ἀπερίσκεπτον. Ἡ τίγρις δὲν εἶναι εὐάλωτον θῆραμα. Θά ἤκουσες ἴσως τοῦς συναδέλφους ἀξιωματικούς διηγουμένους, πολλὰ αὐτῶν θηρευτικά κατορθώματα ἐκείνοι ὅμως ἐξερχόμενοι ἐπὶ θῆραν εἶχον ἐλέφαντας και κύνας πολυκρήμους, και πεζοῦς και σιλκαρῆς ἡσκημένους, ἐνῶ ἡμεῖς ἐνεκεν ἀπορίας χρημάτων δὲν θά ἔχωμεν ἄλλους βοηθοῦς ἐκτὸς τοῦ γέροντος σιλκαρέ και τῶν ὀλίγων πεζῶν. Τοῦς 'Ινδοῦς οὐδὲ τοῦς ἀναφέρω, διότι ἄμα ὡς ἀκούσωσι τήν ὠρυγὴν τῆς τίγριδος θά τραπῶσιν εἰς φυγὴν.

— Αἱ παρκατηρήσεις σου εἶναι ὀρθαί, εἶπον τότε βαρυθυμῶν, ἀλλὰ διατί δὲν τās ἔλεγες ἐγκαιρῶς;

— Ὅλ ἤρχοντο κατόπιν ἔορτης, διότι εἶχες ἤδη ὑποσχεθῆ, ή δὲ ὑπόσχεσις ἀγγίλου ἀξιωματικού εἶναι ἱερά.

— Ἔστω, ἀλλ' εἰς ἐμὲ μόνον εἶναι ὑποχρεωτική.

— Ἀπαγε νά σὲ ἀφήσω μόνον νά κινδυνεύσῃς πάντι ἄπειρον και ἐν τοιαύτῃ μάλιστα ψυχικῇ ταραχῇ! τόσῳ ἐκτιμᾷς τοῦς φίλους σου... Τῷ ἔτεινα ἀμέσως τήν χεῖρα και τοῦτο μόνον ἤρκεσε νά διασκεδάσῃ τήν ἀθυμίαν του.

Ἄμα ἐφθάσαμεν εἰς Σαχρὸν ἐπεδόθημεν εἰς τὰ τῆς παρκασκευῆς. Καὶ πρῶτον ἔπρεπε νά ζητήσωμεν ἀδειαν ἀπουσίας ἀπὸ τὸν λοχαγὸν τοῦ ἀποσπάσματος, διότι ή ἐκδρομὴ ἡμῶν ήτο πιθανὸν νά παρκαταθῇ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ὁ λοχαγὸς ἤλεγξε μὲν τήν ἀπερισκέψιαν μ'εξέειπεν, ἀλλὰ ὅμως τήν ζητούμενην ἀδειαν ἐπέτρεψε μάλιστα νά συμπαράλαβωμεν και ἕνα λοχίαν

ὀνόματι Δούνκαν, σκοπευτὴν ἀριστον, βωμαλακίον και ἀφοσιωμένον εἰς τὸν Μοβράην, εἰς τὸν λόγον τοῦ ὀποίου ὑπηρετεῖ.

Ἡ πρόσληψις τοῦ Δούνκαν μ'εξέφλησε πολλῶν, ἐπειδὴ ὄχι μόνον ἀνεδέξατο τήν ἐπιστάσιαν τῶν τῆς παρκασκευῆς, ἀλλὰ και ἐρρύθμισεν ἐπὶ τὸ στρατιωτικώτερον τήν ὀκνηρὰν σπεῖραν τῶν 'Ινδῶν ὑπηρετῶν.

Ἐπειδὴ θά ἠναγκαζόμεθα νά διανυκτερεύσωμεν ἐν ὑπαίθρῳ ἐν μέσῳ τῶν καλαμώνων, ὅπου οὔτε στέγη οὔτε τροφὴ ὑπῆρχεν, ἔργον φρονήσεως ήτο νά ἐφοδιασθῶμεν μὲ σκηνὰς και παντοίαις τροφᾶς και ὑποζύγια. Ὅθεν ἠγοράσαμεν δύο ἰθαγενεῖς ἵππους και ἐμισθώσαμεν ἡμίσειαν δωδεκάδα καλαθοφόρων hangys-bearers, (δύο κάλαθοι ἀνηρητημένοι ἀπὸ τῶν ἄκρων κοντοῦ, ὁστινος τὸ μέσον ἀκουμβῆ ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ ἀχθοφόρου).

Ὁ ὀπλισμὸς ἡμῶν εἶχεν ὡς ἐξῆς· ἐγὼ μὲν ἔφερον ὄπλον δίκωνον ὀκλῆς 14 και μίαν καρβίαν γερμανικὴν ἐξάριετον, ὁ δὲ Μοβράης εἶχε και αὐτὸς δίκωνον ὄπλον και καρβίαν βαρυτάτην μεγάλης ὀκλῆς. Εἰς τὸν Δούνκαν ἔδωκα ἐν ὄπλον τῶν 12, ὁ δὲ πεζὸς τοῦ Μοβράη εἶχε μίαν πελαιαν καρβίαν.

Ἐσελετώμεν ν' ἀναχωρήσωμεν τήν ἐπαύριον, ἀλλ' ή σκηνὴ μόλις μ'εξέπαρθε μετὰ μεσημβρίαν, ἐκτὸς δὲ τούτου αἱ πυριτοβολαὶ ἦσαν ἀνεπαρκεῖς, και ήτο ἀνάγκη νά κατασκευασθῶσι περισσότερα. Κύνας πολλοὺς δὲν εἶχομεν ἐκτὸς τεσσάρων ἰδικῶν μου, οἵτινες ἦσαν ἰκανοὶ μόλις εἰς θῆραν κάπρου· ὁ λοχαγὸς μ'εξέειπεν ἄλλοις ἐξ, ἐξ ὧν οἱ τρεῖς ἄλλοτε ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Κομβεῖλ εἶχον κάπως ἐξοικειωθῆ εἰς τήν θῆραν τῆς τίγριδος.

Ἀπεφασίσθη νά προπορευθῶσιν οἱ κύνες, ἡμεῖς δὲ ἀνεχωρήσαμεν τήν τετάρτην ἀπὸ πρωῒας και πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου· ἄμα ἐφθάσαμεν εἰς Γαρπὸν περὶ τήν ἔκτην, ἐν μέσῳ πυκνοτάτης ὀμίχλης, ὀλόκληρον τὸ χωρίον ἔδραμεν εἰς συνάντησίν μ'εξέειπεν.

Πρ' αὐτῶν δ' ἐπληροφόρηθημεν ὅτι ὁ Ἀλῆς εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ δύο ὠρῶν μετὰ τινῶν χωρικών. Ἐπειδὴ δὲ ἐχρησιζόμεθα ἀρκετοῦς ἀνδρας πρὸς διώξιν τοῦ θηρίου, ὑποσχέθημεν ἡμερομίσθιον ἕνα ρουπιῆ (2,50 φράγκα) εἰς τὸν βουλόμενον νά προσέλθῃ. Σημειωτέον ὅτι εἰς τοιαύτας θηρευτικάς ἐκδρομὰς θυσιάζονται ὄχι ὀλίγοι ἐκ τῶν ταλαιπώρων τούτων διωκτῶν· και ὅμως τοσαύτη εἶναι ή πενία τῶν 'Ινδῶν, ὥστε χάριν ἐνός ρουπιῆ μ'εξέειπεν προσεφέρθησαν ἐξήκοντα χωρικοί.

Ἐκ τούτων τρεῖς ή τέσσαρες ἦσαν ὀπλισμένοι μὲ σπάθας, ἄλλοι εἶχον πεπαλαιωμένους λόγχας, οἱ δὲ πλείστοι ἀπ' αἰς βάρβους. Ἀφοῦ δὲ συνήχθησαν, ἔλαβεν ἕκαστος αὐτῶν ὅτι εὐρέθη προχειρότερον, ή κέρως ή σήμαντρον ή κωδωνί-

σκον ή κρόταλον, ή ἐν ἁλλείψει ἄλλου δύο τεμάχια σανίδος· ὁ σκοπὸς ήτο νά γίνηται θόρυθος ὅσῳ περισσότερος διὰ τῆς συγκρούσεως τῶν διαφόρων τούτων ὀργάνων. Μεθ' ὃ ἠγοῦμενοι τῆς ἀκολουθίας ταύτης ἐπορεύθημεν εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ σιλκαρέ.

Τὸν ἀνεύρομεν περὶ τήν ὀγδόην και ἡμίσειαν, καθ' ἣν ὠραν εἶχεν ἀρχίσει νά διασκεδάζηται ή ὀμίχλη. Μ'εξέειπεν ὅτι ἀνεκάλυψε τὰ ἴχνη τῆς τίγριδος και εδείκνυεν αὐτὰ μεθ' ὑπερηφανεῖας.

— Τώρα ποῦ εἶναι; ἠρώτησεν ὁ Μοβράης.

— Μέσα εἰς ἐκείνην τήν φάραγγα, πιστεύω, ἀπεκρίθη ὁ σιλκαρῆ δεικνύων πύκνωμα θάμνων ἀπεχόντων περὶ τὰ ἕκκατὸν μέτρα. Ἐκεῖ μέσα ἠξέρω ὅτι εἶναι φωλεὰ θηρίου και κατώρθωσα νά εἶρω πόθεν ἐμβάνει. Χθὲς βράδῳ κάποιον ἔφαγε πάλιν, διότι εἶδα κουρέλια φορέματος εἰς τὰ κλαδιά, και ὀλίγα μαλλία και αἵματα κατὰ γῆς.

Ἐφρικίαισα ἀκούσας τήν ἀπαθῆ ταύτην περιγραφήν.

— Ἀγωμεν ἐπὶ τὰ ἴχνη, εἶπεν ὁ Μοβράης.

Ὁ 'Ινδός ὀδήγησεν ἡμᾶς εἰς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος, ὅπου τῶντι ἐπέισθημεν περὶ τῆς ἀριθείας τῶν λεχθέντων.

— Ἄς ἐπιτεθῶμεν ἀμέσως, ἀνέκραξα.

Ὁ Μοβράης διέταξε τότε τὸν σιλκαρῆ και τοῦς πεζοῦς νά τάξωσιν εἰς καταλλήλους θέσεις τοῦς διώκτας. Ἐπειδὴ δὲ ἔπρεπε οὔτοι νά εἰσχωρήσωσιν εἰς τήν λόχμην ἐκ τοῦ ἀντιπέραν, ὥστε νά ἐκδιώξωσι τήν τίγριδα πρὸς ἡμᾶς, ἠναγκασθημεν νά ἀναμεινωμεν δύο ὀλοκλήρους ὠρας διὰ νά ἐκτελεσθῇ ή διαταχθεῖσα περιδρομὴ.

Ὁ σιλκαρῆ, ὡς ἔμπειρος τῶν ἔξων και τῶν κινήσεων τοῦ θηρίου, ἔταξε τὸν Μοβράην, ἐμὲ και τὸν λοχίαν ἀντικρὸ τῆς εἰσόδου τῆς φάραγγος και ὀγδοήκοντα μέτρα μακρὰν ἀλλήλων. Ἀνερχιθήθημεν ἐπὶ παρατυχόντων δένδρων, ἔχοντες ἀνά χεῖρας τὰ ὄπλα ἔτοιμα και ὀπισθεν ἡμῶν ἀνά ἕνα ὑπέρετην διὰ νά μ'εξέειπεν τὰ ὄπλα και γεμίζῃ τὰ κενωθέντα.

Ὁ πεζὸς τοῦ Μοβράη διετάχθη νά δώσῃ τὸ σημεῖον εἰς τοῦς διώκτας πυροβολῶν, ἄμα δὲ τούτου γενομένου ἔπρεπε νά ἀπολυθῶσι και οἱ κύνες.

Τόσῳ ἤμην τεταραχμένος και τόσῳ σφοδρῶς ἔπαλλεν ή καρδία μου, ὥστε ἐφοβήθην μή ποτε δὲν ἀκούσω τὸ σύνθημα. Τέλος πάντων ἠκούσθη μακρόθεν ὁ πυροβολισμὸς, κατόπιν δὲ παντοῖοι κρότοι και ὀλακκὰ κινῶν· τοῦθ' ὅπερ ἐδήλου ὅτι ή γραμμὴ τῶν συναλαυνόντων τὸ θηρίον 'Ινδῶν ἐχώρει πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ὅμως ή τίγρις δὲν ἐφαίνετο.

Ἐν τούτοις ὁ πάταγος τῶν συγκρουομένων πλήκτρων ἐγένετο εὐκρινέστερος, και τρεῖς τῶν κινῶν ὀλάκτου, ὡς ἐπὶ ἴχνη βαινόντες. Μετ' οὗ

πολύ εἶδομεν διὰ μέσου τῶν θάμνων ὀφειδῆ λάμπειν προσερχομένην ἐκ τῶν πυράδων τὰ ὁποῖα ὁ ἰδικός μου περὶ ἀνάπτων ἔρριπτεν ἐν τῶν θάμνων διὰ τὴν ἐκδιώξιν τὴν τίγριδα· ἀλλ' ἐκεῖνη οὐδαμοῦ ἐφάνετο.

Αἴφνης ὁ γέρον Ἀλῆς ἐνῶ ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς ἀφῆκεν ὄζον συριγμὴν, καὶ ἐνταῦτ' ἔδειξε διὰ τοῦ δικτύου τὴν ξηρὰν λόχμην τὴν παρὰ τὴν ἔξοδον τῆς φάρμαγγος ἐλαφρῶς σειομένην.

— Ἡ τίγρις! εἶπε.

Ἐν τῷ ἄμα ἡ τίγρις ἀνεπήδησεν ἐκ μέσου τῆς λόχμης εἰς τὸ ἄδενδρον μέρος, τὸ ὁποῖον ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ διέλθῃ διὰ τὴν κταφύγη εἰς τὸν ἀντίπερα καλαμῶνα. Ἐπειδὴ μόλις ἀπέχεν ἑκατὸν μέτρα ἐπυροδόγησεν καὶ τὴν ἐπλήγωσα ἐν μέσῳ τῷ σώματι. Ἀρῆκε τότε βρυχηθῆναι φοβερὸν, καὶ διὰ μιᾶς ἡ ἰδοῦσα ἡ ὀφρακθίσιον τὸν σιλκαρὸν, καὶ τοὶ ἀπέχοντα ὀκτακόσια περίπου βήματα, ὤρμησε κατ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Μοβράνης μὴ δυνάμενος ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως νὰ πυροδολήσῃ, καὶ προβλέπων ὅτι ὁ γέρον κακῶς ὦν ὠπλισμένος δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παλαίσῃ κατὰ τοῦ θηρίου, κατήλθεν ἀπὸ τοῦ δένδρου καὶ ἔδραμε νὰ προλάβῃ τὴν ἔξοδον τῆς τίγριδος κατὰ τοῦ γέροντος Ἰνδοῦ. Ἀπειχὼν τοσοῦτον ἀπὸ τοῦ Ἀλῆ, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως· οὐχ ἤτονον κατέβην καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὸ δένδρον μου. Δυστυχῶς ὅμως σπεύδων, περιεπλάκη ἐν τοῖς κλάδου καὶ κατέπεσεν ἐν μέσῳ πεπυκνωμένων ἀκνωθῶν θάμνων, ἀπὸ τοῖς ὁποίοις δὲν ἠδυνάμην ν' ἀπαλλαγῶ, κατεπληρώθησαν δ' αἱ χεῖρες καὶ τὸ πρόσωπόν μου. Ἀλλ' ἐγὼ οὐδὲ τοὺς πόνους ἠσθάνομην ὡς ἐκ τοῦ πείσματός μου. Ὅτ' ἐπὶ τέλους κατώρθωσα νὰ λυτρωθῶ ἐκ τῆς παγίδος ἐκείνης ἤκουσα διπλοῦν πυροβολισμὸν καὶ εὐθὺς κατόπιν βρυχηθῆναι λυσσώδη Ὁ Μοβράνης ἐπυροδόγησε καὶ ἡ τίγρις ἔπεσεν. Ἀνέκραξα τότε χαρμωδῶς· ἀλλ' ἡ χερὰ ἐκεῖνη ἦτο στιγμιαία, διότι ἡ τίγρις ἀνηγέρθη.

Αἱ ὀλίγων ἀλμάτων ἔφρασε τὸν Μοβράνη, ὅστις μὴ ἔχων πλησίον τοῦ τὸν φέροντα τὸ δεύτερον ὄπλον ὑπῆρέτην, ἔμεινε ἄοπλος. Καὶ ὅμως δὲν ἐδοκίμασε νὰ φύγῃ, ἀλλὰ προτείνας τὴν κυνηγετικὴν αὐτοῦ μάχιρον ἀνέμενε ἐρρωμένως τὸν φοβερὸν ἀνταγωνιστήν.

Ἡ τίγρις δὲ ἐνὸς τελευταίου ἀλματος ἐπέπεσεν ἐπὶ τοῦ Μοβράνη. Ἀμφότεροὶ ἐκυλίσθησαν κατὰ γῆς· ἀλλ' ἡ τίγρις μόνη ἀνηγέρθη, καὶ πατήσασα τὸ στήθος τοῦ δυστυχικοῦ μου φίλου, καὶ διὰ τῆς κλημαγμένης οὐρᾶς μαστιζούσα τὰ πλευρά τῆς, ἠτένιζεν ὅτε μὲν εἰς τὸν σιλκαρὸν, ὅτε δὲ εἰς ἐμέ, οἵτινες μετὰ σπουδῆς ἐπλησιάζομεν.

Πρὸς στιγμὴν ἐνομίσαμεν ὅτι θ' ἀφίση τὸ θυμὸν καὶ θὰ φύγῃ ἢ θὰ ἀρπάξῃ καθ' ἡμῶν. Αἴφνης ἐκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀμέσως ἤκούσθη κριγμὸς φοβερός καὶ κραυγὴ πόνου· ἐπάγωσα ὅτε

τὴν ἤκουσα. Ὁ σιλκαρὸς ὅστις ἐπροηγήτο ἐμοῦ ἔφρασε καὶ πρῶτος, εἰς ἀπόστασιν δὲ μόλις εἴκοσι βηματίων ἐστημάδευσεν τὴν τίγριδα ἀτάραχος καὶ ἐπυροδόγησεν, ἀλλὰ σπινθήρες μόνον ἐφάνησαν καὶ οὐδὲν πλέον· τότε ἡ τίγρις ἤγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ προσήλωσεν ἐπ' ἡμῶν τοὺς φλογεροὺς ὀφθαλμούς. Ἐν τούτοις ἐνῶ ὁ Ἀλῆ-Χάν ἀνεῖου τὸ ἔναυσμα τοῦ ὄπλου του, ἐγὼ ἔφρασα ἀσθμαίνων καὶ παράφορος· ἀπνευστί δὲ καὶ χωρὶς κἄν νὰ σκοπεύσω ἐπυροδόγησα ἀμέσως κατὰ τῆς τίγριδος. Ἡ σφαῖρα ἔθραυσεν ἕνα τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν τῆς, ἐνῶ δὲ καὶ οὕτως ἔχουσα ἐκινεῖτο νὰ ὀρμήσῃ κατ' ἐμοῦ, ἐπυροδόγησε καὶ ὁ Ἀλῆς καὶ τὴν ἐπλήγωσα μετὰ τῶν ὤμων· ἐπειδὴ δὲ καὶ πάλιν μετὰ τῆς πληγῆς ἔκαμε δύο τρία ἀλματα πρὸς ἐμέ, ἐπυροδόγησα κατ' αὐτῆς ἐκ δευτέρου καὶ ἐκ τοῦ συστάδην· τέλος ἔπεσε καὶ δὲν ἀνηγέρθη πλέον.

Ἐσπευσεν τότε πρὸς τὸν Μοβράνην. Ἀνέπνευεν εἰσέτι, ἀλλ' ἡ κατάστασις του ἦτο οἰκτρὰ.

— Ἡ τίγρις; ἐψιθύρισε, ἐνῶ ἐγὼ ἐσπύγγιζα δακρύων τὰ ἀπὸ τῶν πληγῶν τοῦ ἀφθῶνος ῥέον αἷμα.

— Ἐφρονεῖθι, ἀπεκρίθη.

— Ἐχει καλῶς· οὕτω διεσώθη τὸ 23ον τάγμα ἐκ τῆς δυσφημίας. Καὶ ὁ Δούγκαν τί γίνεται; ἠρώτησε πάλιν ἀνησυχῶς.

— Σῶος καὶ ἀβλαβής, ἀπεκρίθη.

Ἐν τούτοις ἔφρασε καὶ ὁ ἀγαθὸς λοχίας Δούγκαν καὶ προσπεσὼν παρὰ τῷ Μοβράνη ἀνελύθη εἰς δάκρυα. Ἡ ἰδική μου λύπη ἔφρασε μέτροι παραφορᾶς, διότι ἦτο πρόδηλον ὅτι ἐάν δὲν μοῦ διεφρευγῆν ἡ ἀνόητος ἐκεῖνη ὑπόσχεσις, ὁ Μοβράνης οὐδὲ κἄν θὰ διανοεῖτο νὰ κυνηγήσῃ τὴν τίγριδα. Μοὶ ἐφάνετο λοιπὸν ὅτι πᾶσα σταγὼν τοῦ αἵματός του ἐκέντα τὴν καρδίαν μου.

Ὁ γενναῖος φίλος ἐνοήσας τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς μου, προσεπάθησε διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς νὰ μετὰ παραγορήσῃ καὶ νὰ μετὰ πείσῃ ὅτι κατ' οὐδὲν ἐγὼ ἔπταισα.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ὥρας ἐζήτησε νὰ πῆ καὶ ὁ κουλίας ἔτρεξε νὰ φέρῃ νερὸν, ἐνῶ ὁ λοχίας καὶ ὁ σιλκαρὸς ἀντήλασσον θλέμμα ἐμφάνον ἀπελπισίαν. Διέταξα τὸν ὑπῆρέτην μου νὰ ἀναβῆ ἐπὶ τοῦ ἵππου μου καὶ νὰ δράμῃ εἰς Σαχρὸν, ὅθεν νὰ συμπαραλάβῃ τὸν χειρουργόν μας.

— Μάταιος κόπος, ἐψιθύρισε ὁ Μοβράνης. Τετέλεσται... τὸ αἰσθάνομαι... πτωχὴ μου γυναῖκα!... τὰ παιδάκια μου ὁ Ὀλιβιέρρος!... πόσον ἐπεθύμουν νὰ τοὺς ἐναγκαλισθῶ καὶ νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσω... Νὰ ζητήσῃς τὴν κυρίαν Λενουά, εἶναι ἡ στενωτέρα φίλη τῆς γυναικῆς μου, καὶ αὐτὴν νὰ ἐπιφορτίσῃς νὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν εἰδήσιν χωρὶς λεπτομερείας... Καθ' ἡμῶν Ἰωάννα!

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ ὀμιλία αὐτοῦ ἐγένετο ἀσαφής καὶ κατόπιν προσεβλήθη ὑπὸ κροῦσμοῦ.

Μετὰ δύο ὥρας ὁ ἀνδρειότερος καὶ χρηστότερος ἀξιωματικὸς τῆς Α. Μεγαλειότητος ἦτο πτώμα ἄπνον.

Τὴν μετακομίσαμεν εἰς Σαχρὸν, ὅπου τὸν ἀπέθεσαν ἐντὸς τοῦ δωματίου μου· ἐγὼ δὲ ἀνεζήτησα τὴν κυρίαν Λενουά, ἥτις ἐδέξατο μετὰ δακρύων τὴν λυπηρὰν ἐντολήν.

Ἐβεινα τρεῖς ἐβδομάδας κληνῆρης, διότι ἡ τίγρις ἐνῶ ἔπιπτε μετὰ προσέβλε μετὰ τοὺς ὄνυχας εἰς τὸ στήθος καὶ εἰς τὸ πρόσωπον. Τὰ ἴχνη διασώζονται, ὡς θλέπετε, μέχρι σήμερον.

Ἐπιμνησθῆναι τὸν Θεὸν, κύριοι, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ μου φίλου δὲν ἤθελον πλέον τὴν ζωὴν· ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν μετὰ εἰσήκουσε.

Τὸ ἐπιὸν ἔτος ἀπέθανεν ἐν Ἐδιμβούργῳ ὁ θεὸς μου καὶ μετὰ κατέστη κληρονόμος του. Ἀμέσως τότε πρὸ παντὸς ἄλλου ἐφρόντισα ν' ἀγοράσω ἐλέφαντα καὶ κύνες, καὶ ἔκτοτε ἀφιέρωσα ὅλας τὰς ὥρας τῆς σχολῆς μου εἰς τὴν θήραν τῆς τίγριδος. Τριάκοντα παρήλαθον ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ φίλου μου, αἱ τρίχες μου ἐλευκάνθησαν καὶ ἡ χεὶρ μου ἤρχισε πλέον νὰ τρέμῃ, καὶ ὅμως, θὰ τὸ πιστεύητε; ἀκόμη καὶ τὴν ἄμα ἀκούσω τὸ ὄνομα τίγρις προσβάλλομαι ὑπὸ φρικιάσεως καὶ μανίας.

Ταῦτα εἰπὼν ἐσπύγγιζε τὸ μέτωπόν του καὶ ἔμεινε σιωπηλὸς καὶ κατηρῆς· μετὰ ταῦτα δὲ ἠγέρθη καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν σκηνὴν του.

— Ἀτυχῆς ὁ Βάλλερ, εἶπεν ὁ λοχαγὸς Βενθλέκ, δι' ὅλου τοῦ βίου τὸν τρεπτεῖ ἡ ἀνάμνησις τοῦ θανάτου τοῦ φίλου του. Ἐν ὅμως πρᾶγμα σὰς ἀπέκρυψε, κύριοι, ὅτι ἀπεράσισε νὰ μείνῃ ἀγαμὸς ἂν καὶ ἠγάπα ἄλλοτε μίαν κόρην, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀφίση μετὰ θάνατον τὴν περιουσίαν του εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Μοβράνη, τὸν ὁποῖον καὶ υἰοθέτησε.

[Alfred de Bréha.]

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞΕΩΣ ΤΟΥ ΖΥΓΙΖΕΣΘΑΙ

[Ἐκ τῶν τοῦ Henri de Parville.]

Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπέκτησαν τὴν ἐπαινετὴν ἔξιν νὰ ζυγίζονται κατὰ περιόδους. Τὸ τοιοῦτον εἶναι συνήθεια ἀρίστη, τῆς ὁποίας τὴν χρησιμότητα προθύμως ἀνομολογοῦμεν· ἀλλὰ δυστυχῶς πλανῶνται συχνότατα οἱ φανταζόμενοι, ὅτι ἵνα ζυγισθῇ τις ἀρκεῖ νὰ καθήσῃ ἐπὶ τῆς τρυφῆς ἀπτακίτου πλάστιγγος. Ὁ πεπλαιωμένος οὕτως τρόπος τοῦ ζυγίζεσθαι οὐδὲν ἔχει τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα πρᾶττομεν πολλὰ χωρὶς νὰ πρᾶττομεν τίποτε· ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἀπατηλὴ στάθμησις δύναται νὰ συνεπαγάγῃ ἀληθῆ ἀτοπήματα καὶ πιστεύοντες ὅτι τὸ μανθάνειν προσιδιάζει εἰς πᾶσαν ἡλικίαν, ἐπιχειροῦμεν ν' ἀποδείξωμεν, ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἀνθρώπων δὲν ἠξοῦρει νὰ ζυγίζηται.

Ἐάν τις διέμενε διαρκῶς ἐπὶ τῆς τρυφῆς πλάστιγγος, τὸ μηχανήμα δὲν ἠθελε παύσει ταλαντευόμενον νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ὑπερσημαίνει, παρὰ τὴν ἀρκετὰ διαδεδομένην γνώμην, ὅτι τὸ βάρος τοῦ ἀνθρώπου μεταβάλλεται πῶς κατὰ πᾶσαν στιγμὴν. Τὴν μεσημέριαν δὲν εἶναι οἷον περὶ τὴν ἕκτην πρωϊνὴν ὥραν, οὐδὲ τὴν 9 μ.μ. οἷον περὶ τὴν 3 μ.μ. Αἱ ἐναλλαγαί, τὰς ὁποίας ὑφίσταται ἀδιακόπως τὸ ἀνθρώπινον σῶμα μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, προκαλοῦσιν ἄλλοτε κέρδος καὶ ἄλλοτε ζημίαν· ἡ λογιστικότης τοῦ σώματος εἶναι ἀρκετὰ περιπλοκός. Ἀφομοιοῦμεν ἤτοι σωματοποιοῦμεν τὰς ἐξωθεν οὐσίας, ἀλλὰ καὶ ἀποβάλλομεν καὶ ἀφομοιοῦμεν πολὺ ἀνίσως, ὡς ἐπίσης πολὺ ἀνίσως ἀποβάλλομεν. Τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν δαπανῶν ἀλλοιοῦμεν συνεχῶς, εἶναι εὐνόητον, ὅτι ἡ πλάστιγγη, ἡ ἐξηγουσα ἡμῖν τὸ ἀποτέλεσμα, ταλαντοῦται κατὰ στιγμὴν πρὸς τὸ ἐν ἢ τὸ ἕτερον πλευρὸν· τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ὁ ζυγίζόμενος τὴν πρωϊνὴν δὲν μανθάνει ἀπολύτως ἢ τὸ πρωϊνὸν αὐτοῦ βάρος· δὲν ἀπατάται, τὸ παραδεχόμεθα· ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς πρωῆς καὶ τοῦ τῆς ἐσπέρας δύναται νὰ ὑπάρξῃ διαφορὰ ὑπερ τὴν ἀκεραλίαν λίτραν, πολλάκις δὲ ὑπερ τὸ χιλιόγραμμον, ἂν εἰργάσθημεν πολλὴν ἐφάγομεν πολλὴν ἐπίομεν· ὁ προσδιορισμὸς τοῦ πραγματικοῦ βάρους δὲν εἶναι τόσον εὐκόλος ὅσον ὑποτίθεται.

Ἀλλὰ ποῖον βάρος νὰ παραδεχθῶμεν, τὸ πρὸ τοῦ προγεύματος, τὸ μετὰ τὸ πρόγευμα, τὸ τῆς ἐξεγέρσεως ἐκ τοῦ ὕπνου ἢ τὸ τῆς κατακλίσεως; Ὡς παρατηρεῖ τις εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν ὑπάρχει παικιλία βαρῶν. Ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα συνήθως δὲν ἐξετάζεται μετὰ τήσε ἀκριβείας ὑπὸ τῶν πολλῶν, διὸ καὶ ἀκοῦνται εἰς τὸ πρῶτον τυχὸν βάρος, τὸ σημειούμενον ὑπὸ τῆς πλάστιγγος. Εἶναι φανερὸν ὅτι, προκειμένου περὶ μικρᾶς διαφορᾶς ἡμισείας λίτρας ἢ καὶ μιᾶς, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν ἐπέρχεται μέγα κακὸν ἂν ἀπατηθῇ· τὸναντίον ἢ μικρὰ αὕτη ἀπάτη εὐχαριστεῖ ἐνταῦτ' αὐτὸν καὶ τοὺς ἰσχνούς καὶ τοὺς παχεῖς.

Ὅντως δὲ διαφορὰ ἡμισείας ἢ μιᾶς λίτρας ἐν δυσὶν ἡμέραις γενεῖ τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἐγένοντο ἰσχνότεροι ἢ παχύτεροι, ἐπομένως ἰσχνοὶ καὶ εὐπρεπεῖς, ἀπέχονται τῆς πλάστιγγος κατευχαριστημένοι· νὰ ὅμως δοκιμασία, εἰς διαφόρους ὥρας τῆς ἡμέρας γινομένη, θὰ ἐξήλειπε τὴν εὐχαρίστησιν αὐτῶν ταύτην, διότι ἤθελον παρατηρήσει, ὅτι τὸ βάρος ἤθελεν ἐπανέλθει σχεδὸν εἰς τὰ πρῶτα σταθμά.

Πολλοὶ πρὸς τούτοις ζυγίζομενοι δὲν ὑπολογίζουσιν οὔτε τὰ ἐνδύματα, οὔτε τὸ περιεχόμενον τοῦ θυλακίου, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἦναι χρυσοῦς, ἀργυροῦς ἢ χαλκοῦς ἢ καὶ ὅτι δῆποτε ἄλλο.

Ἐνθυμοῦμαι πρωτοτύπου τινός ἀνθρώπου, ὅστις δὲν διέλειπε ζυγίζομενος πρὸ καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν του. Τὸ βάρος δὲ τοῦ σώματος δὲν εἶναι τὸ αὐτὸ πρὸ τῆς ἐμβυθίσεως ἐν τῷ ὕδατι, ἐν τῷ ἀτμῷ ἢ ἐν τῷ θερμῷ ἀέρι καὶ μετ' αὐτὴν ἀυξάνει μετὰ λουτρὸν ψυχρὸν, μένει δὲ στάσιμον ἐν λουτρῷ, ἔχοντι περίπου τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος. Ἄν εἰσέλθῃ τις εἰς κλίβανον θερμοκρασίας 70 βαθμῶν ἢ καὶ 50, ἢ ἐφίδρωσις γίνεται λίαν ἐνταταμένως καὶ τὸ βάρος ἐλαττοῦται κατὰ 800-1200 γραμμάρια. Λοιπὸν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πρόσωπον ἐβεβαιούτο ἐπὶ μακρὸν περὶ τοῦ ἀκαταλήπτου τούτου ἀποτελέσματος, ὅτι τὸ βάρος αὐτοῦ ἦτο περισσώτερον μετὰ τὴν ἐφίδρωσιν· ἐφιδρώνων ἠύξανε κατὰ τὸ βάρος, ἤρχετο εἰς τὸ θερμὸν λουτρὸν, ἵνα κατασταθῇ ἰσχνὸς καὶ ἐπαχύνετο!

Ἐν τούτῳ ὑπῆρχε πλάνη καὶ πλάνη καταφάνης. Πρὶν εἰσέλθῃ εἰς τὸ λουτρὸν ἐζυγίζετο γυμνός, ἐξερχόμενος δ' ἐζυγίζετο καλῶς κεκαλυμμένος, ἵνα μὴ κρυώσῃ, καὶ ἀπὸ 59 χιλιογράμμων καὶ 400 γραμμῶν μετέβαινε ἀποτόμως εἰς 60 χιλιογράμματα καὶ 100 γραμμάρια. Ἐλησμένοι τὸ σπογγώδες κάλυμμα, τὸ ὅποιον ἔφερον ἐπὶ τῶν ὤμων, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἐλησμένοι τὴν πλάστιγγα· οὕτω συχνότατα παχύνεται τις ἢ γίνεται ἰσχνὸς ὑπὲρ πᾶν ὄριον ἐν ὀλίγαις ὥραις, εἴτε διότι τὸ ἐν τῷ θυλακίῳ του νόμισμα ἤλλαξεν, εἴτε διότι ἔφαγεν ἢ ἔπιε πολὺ ἢ ὀλίγον.

Μεθ' ὅλα ταῦτα, θὰ εἶπῃ τις, τί σημαίνει πλάνη, μηδὲνα θλάπτουσα; ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα· ὅταν ζυγίζηται τις, ἔχει συμφέρον πρὸς τοῦτο· θέλει νὰ ἀρυσθῇ ἐντεῦθεν ὠφελίμους πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς υγείας ἐν γένει. Θὰ ἦτο καλὸν δὲ νὰ συνεβουλεύετο τὸσιν συχνὰ τὴν πλάστιγγα, ὅσον καὶ τὸν ἰατρὸν· δὲν λέγω συχνότερον, ἔχων πολλοὺς ἰατροὺς φίλους· εἰς τινὰς μάλιστα παθήσεις συμφέρει τὰ μάλιστα νὰ γινώσκωμεν ἀκριβῶς τὸ βάρος ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν. Τὸ ζυγίζεσθαι δὲν ἔτυχεν ἄχρι τούδε καθολικῆς χρήσεως καὶ ὅμως πᾶς τις ἠδύνατο νὰ ὠφελῆθῃ ἐκ τούτου· τὸ μονοπώλιον τῶν σταθμῆσεων ἔχουσι μέχρι τούδε τὰ νήπια. Θὰ ἦτο καλὸν δὲ νὰ ἐξετείνετο καὶ εἰς τὰ παιδία· ἀλλ' ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι πρέπει νὰ ζυγίζωμεθα σπουδαίως· πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ συγκρίνωμεν τὰ ἀποτελέσματα πολλῶν σταθμῆσεων ὑπὸ τὰς αὐτὰς κατὰ τὸ δυνατόν περιστάσεις καὶ νὰ λαμβάνωμεν τὸν μέσον ὄρον· π.χ. νὰ λαμβάνωμεν τὸ βάρος τῆς πρωῆς κατὰ τὴν ἔγερσιν ἐκ τοῦ ὕπνου, νὰ ζυγίζωμεθα δὲ γυμνοὶ μετὰ τὸ αὐτὸ στεγνὸν κάλυμμα πρὸ τοῦ γεύματος, καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὴν στάθμησιν, ἐν ἀμφιβολίᾳ, τὸ ἑσπέρας πρὸ τοῦ δεῖπνου· πᾶς ἄλλος ὑπολογισμὸς εἶναι σφαλμένος· διότι εἶναι κατὰδῆλον, ὅτι ὁ φαγὼν ἢ πίων οὐσίαις πλέον χιλιογράμμου θὰ ἐκρῖνῃ τοῦλάχιστον

ἐν χιλιογράμμων περιπλέον μετὰ τὸ γεῦμα ἢ πρὸ αὐτοῦ· τὰνάπαλιν ἐλαττούμεθα ἐκ τῆς ἀναπνοῆς, τῶν ἐκκρίσεων, τοῦ ἰδρώτος κλπ., ἐλαττούμεθα δ' ἐπι μᾶλλον μετὰ πορείαν μακρὰν, μετὰ γυμναστικὴν ἢ ἀσκήσιν ἐν τοῖς ὄπλοις. Ὅθεν ὁ ἐν τῇ τρυτάνῃ ἄνθρωπος διατελεῖ ἐν διαρκεί ταλαντώσει, καὶ ἂν κἀθήται ἀκίνητος. Ἡ μετὰ τὸ γεῦμα ἀναπνοὴ καὶ πολλαὶ ἄλλαι πηγαὶ ἀπωλείας ἐλαττοῦσιν ἀναγκαιῶς τὸ βάρος καὶ ὁ ζυγὸς τοῦ μηχανήματος θέλει ἐγκλίνει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον· ἢ παραλαβὴ καὶ ἢ ἀπόδοσις τῶν οὐσιῶν μεταβάλλονται ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν, ὑπάρχει δὲ διὰ τὸ ἀνθρώπινον βάρος μέγιστος καὶ ἐλάχιστος ὅρος καθημερινός, ὑπάρχουσιν ἀλλοιώσεις καθ' ἡμέραν, ἀλλοιώσεις κατὰ μῆνα, ἀλλοιώσεις κατὰ μεγάλας χρονικὰς περιόδους· τὸ βάρος μεταβάλλεται καὶ κατὰ τὴν θέσιν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, καθὼς καὶ κατὰ τὸν καιρὸν καὶ τὰς μετεωρολογικὰς περιστάσεις.

Τοῦτο ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται παράδοξον καὶ ὅμως εἶναι ἀκριβέστατον· δὲν φέρομεν τὸ αὐτὸ βάρος κατὰ μέσον ὄρον ἐν εὐδίᾳ καὶ ἐν κακοκαιρίᾳ. Ἐχομεν τὸ βάρος τῶν τρικυμιῶν, τὸ βάρος τοῦ κυανοῦ οὐρανοῦ, τὸ βάρος τῆς ὀμιχλώδους ἡμέρας· διὸ καὶ ὁ ἐπὶ τρυτάνης ἄνθρωπος ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κάλλιστον προγνωστικὸν τοῦ καιροῦ· δύναται δὲ τις νὰ μεταχειρισθῇ τοῦτο καὶ ὡς ἐπαγγέλμα, τὸ ὅποιον ἀγνοεῖται ἄνευ τινος λόγου, καὶ τὸ ὅποιον συνιστῶμεν εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας ἐργασίαν.

Ἡ ἀναπνοὴ καὶ ἡ ἀδελγὸς διαπνοὴ γίνονται τόσῳ καλλίτερον, ὅσῳ ὁ καιρὸς εἶναι ξηρὸς καὶ ψυχρὸς· αἱ ἀπώλειαι μεταβάλλονται μετὰ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως. Ὅταν ὁ ἀὴρ εἶναι ὑγρὸς, τὸ βάρος αὐξάνει ἐκπαισθητῶς· ἢ πλάστιγγῃ δεικνύει ἡμῖν ὅλα ταῦτα· παχύνομεθα κατὰ τοὺς ὑγροὺς χειμῶνας καὶ τὰ καυστικὰ θέρη παρὰ τὴν γνώμην, ὅτι καθιστῶμεθα ἰσχνότεροι, ὑψομένους τῆς θερμοκρασίας· ἢ ὑγρομετρικὴ τοῦ ἀέρος κατάστασις ἀσμεῖ, πράγματι, ἐπήρσαν ἐπὶ τοῦ βάρους ταχύνουσα ἢ ἐλαττοῦσα τὴν διάμειψιν τῆς ὕλης, τὰς ἐκκρίσεις· κλπ. Σημειωτέον δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει κανὼν ἄνευ ἐξαίρεσεως· ἀλλ' ἐν γένει ὁ καύσων καθιστῇ παχύτερα, τὸ δὲ ψυχρὸς ἰσχνότερα τὰ σώματα. Ἐν ὥρᾳ θέρους, ἰδρώνοντες περισσώτερον, τρώγομεν ὀλιγώτερον· διπλοῦς λόγος, ὅπως ἐλαττωθῶμεν τὸ βάρος· πλὴν ἐπειδὴ δὲν δαπανώμεν σχεδὸν τίποτε, ἵνα συντηρήσωμεν τὸ σῶμα εἰς τὴν κανονικὴν αὐτοῦ θερμοκρασίαν, κερδαίνομεν πλέον ἢ ὅσον καταναλίσκομεν· ἔπειτα πίνομεν· κατὰ φαινόμενον δὲ, ἐπίσης· κακῶς ἐξηγούμενον, πίνειν σημαίνει παχύνεσθαι. Τὰ βευστά ἔχουσι τὴν περιεργὸν ιδιότητα νὰ διαστέλλωσι τὸν λιπώδη ἰστόν· τίποτε δὲν παχύνει τόσον, ὅσον ὁ ζῦθος ἢ καὶ τὸ καθαρὸν ὕδωρ.

τὰ κτήνη τῶν κρεωπωλείων, τὰ ὅποια ποτίζουσι πολὺ, παχύνονται ἐκπαισθητῶς· οἱ ἴστοι ὑπερπληροῦνται βευστοῦ καὶ κατ' ἀνάγκην αὐξάνουσι κατὰ τὸ βάρος.

Τὸ βάρος δὲν εἶναι καθόλου συνώνυμον πρὸς τὴν δύναμιν· ὅσω περισσώτερον οἱ ἴστοι ὑγραίνονται, τόσῳ ὀλιγώτερον ἐνέργειαν διατηρεῖ ὁ ὀργανισμὸς· ἐξασθενούμεθα, πίνοντες πολὺ· ὀλιγοὶ ἄνθρωποι ἀνθίστανται εἰς τὴν δίψαν καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα παχύνονται ἀναγκαιῶς· τὸν χειμῶνα τοῦναντίον πρέπει νὰ θερμκίνωμεν τὸν ὀργανισμόν· τρώγομεν περισσώτερον· ἀλλὰ καὶ δαπανώμεν περισσώτερον, ἵνα συντηρήσωμεν τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος ἐν κανονικότητι· πίνομεν ὀλιγώτερον καὶ αἱ ζῆμια εἶναι ἀνώτεροι τῶν κερδῶν, ἐπομένως γινόμεθα ἰσχνότεροι· ἀλλὰ παχύνομεθα, ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιστάσεων, ἴαν ἐν ἡμῖν γίνεται καθύς ὀλιγώτερον τῶν εἰσεργαζόμενων οὐσιῶν. Ὁ ἀτμὸς λοιπὸν τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, ὁ ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ σώματος, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς γνώμων. Ἐὰν ἡ καπνοδόχη ἡμῶν ἐκπέμπῃ ὀλιγώτερον ἀνθρακικὸν ὀξὺ καὶ ὕδωρ, σημαίνει, ὅτι ἡ ἐστία εἶναι ὀλιγώτερον δραστηρὴ. Ἐβεβαιώθη διὰ τῆς πλάστιγγος, ὅτι ἀρχίζομεν νὰ ἐκπνέωμεν ὀλιγώτερον ἀνθρακικὸν ὀξὺ ἀπὸ τοῦ μηνός 'Απριλίου' ἢ ἐκπνεομένη ποσότης βραίνει· ἐλαττωμένη ἐκπαισθητῶς κατὰ τὸν 'Ιούλιον καὶ Αὐγούστον μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου. Φθάνει δὲ τὸ ἐλάχιστον αὐτῆς ὄριον παρὰ τὴν 'Ισημερινήν' ἔπειτα, ἀρχομένου τοῦ 'Οκτωβρίου, αὐξάνει βαθμηδόν. Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ἐπεκυρώθησαν τελευταῖον ὑπὸ τῶν παρατηρήσεων ἀρχιτροῦ σωφρονιστηρίου ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὁ ἰατρὸς οὗτος ἐξύγισεν ἐν διαστήματι ἐννέα ἐτῶν τέσσαρας χιλιάδας ἄτομα· κατέληξε δὲ εἰς τὰ ἐπόμενα συμπεράσματα· κατὰ τοὺς μῆνας τοῦ χειμῶνος, τὸ σῶμα ἐλαττοῦται κατὰ τὸ βάρος· ἢ ἀπώλεια αὕτη ἀλλοιοῦται κατὰ λόγον αὐξάνοντα· τὰς μεταβολὰς ἀπὸ κερδῶν εἰς ζημίας καὶ ἀπὸ ζημιῶν εἰς κέρδη ὑφίσταμεθα ἐν τῇ πρώτῃ μὲν περιπτώσει κατὰ τὸν Σεπτέμβριον, ἐν τῇ δευτέρᾳ δὲ κατὰ τὸν Ἀπρίλιον. Ἡ θεωρία καὶ ἡ πείρα φαίνονται ἐντελῶς συμφωνοῦσαι, ἵνα ἀποδείξωσιν, ὅτι τὸ ἀνθρώπινον σῶμα προσκίτται βάρος κατὰ τὸ θέρος, ἀπόλλυσι δὲ κατὰ τὸν χειμῶνα.

Ἡ πλάστιγγῃ, καλῶς συμβουλευμένη, δύναται καθ' ἐκάστην νὰ πληροφορῇ ἡμᾶς περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ὀργανισμοῦ, περὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἀλλοιώσεων, περὶ τῆς ἐνεργητικότητος τῆς ἐκ τῆς ἐκπνοῆς καταναλώσεως, περὶ τῆς ἐρῆμου λειτουργίας τῶν ὀργάνων· πρέπει δὲ νὰ ὑπονοώμεν τι, ὅταν, καλῶς ἔχοντες, βλέπωμεν τὴν τρυτάνην κλίνουσαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ σώματος· δύνατον αἱ ἐκκρίσεις νὰ ἀπώλεσαν τὴν δραστηριότητά των, ἢ εἰς τὰ ὄργανα ἡμῶν νὰ προσετέθη βάρος ἀνωφελές, τὸ ὅποιον θέλει στε-

νοχωρεῖ τὰς κινήσεις ἡμῶν, θέλει ἀπαιτεῖ προσπαθείας ἀκάρπου καὶ θέλει ἀφαιρεῖ ἡμᾶς τὴν θερμότητα, ἥτις ἤθελε χρησιμεύσει εἰς τὴν σύξλησιν τῶν δυνάμεών μας. Τότε ἀφείλομεν νὰ μεταβάλλωμεν τὴν διαίταν ἡμῶν, ν' αὐξήσωμεν τὴν ἀσκήσιν τῶν μυῶν καὶ νὰ καταβάλλωμεν πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἰσορροπίας.

Ἡ αὐξήσις τοῦ βάρους ὡς καὶ ἡ ἐλάττωσις αὐτοῦ δύνανται ἀμφότεραι νὰ ὦσι δείγματα υγείας. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐκ τῆς ἡλικίας τοῦ προσώπου καὶ ἐκ τῶν καχεκτικῶν προσφάτων μεταλλαγῶν· πρέπει δ' ἐπίσης οὐ μόνον νὰ μάθωμεν νὰ ζυγίζωμεθα, ἀλλὰ καὶ νὰ διερμηνεύωμεν καλῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πλάστιγγος· οὕτω συμβαίνει συχνὰ, πολὺσκαροὶ ἄνθρωποι μετὰ τινῶν μηνῶν αὐστηρᾶν διαίταν καὶ δοκιμασίας νὰ αὐξάνωσι κατὰ τὸ βάρος, καίτοι φαίνονται ἐξασθενούμενοι, ὅπερ ἐκ πρώτης ὄψεως παρίσταται ὡς ἀσυμβίβαστον· ἀρνούμενοι δὲ τὰ εὐεργετήματα τῆς δοκιμασίας ἀποποιούνται νὰ ἐξακολουθήσωσιν ἐπὶ μακρότερον χρόνον τὴν θερμότητα. Εἶναι οὐσιώδες νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι δύναται τις αὐξάνων κατὰ τὸ βάρος, νὰ καθίσταται ἰσχνότερος καὶ τὰνάπαλιν ἐλαττούμενος κατ' αὐτὸ νὰ παχύνηται, ἐνοεῖται, ἐντὸς ὀρίων τινῶν. Ἐν τῇ ἰατρικῇ συγγέουσι μεγάλως τὸν ὄγκον τοῦ σώματος καὶ τὸ βάρος αὐτοῦ· κύσις, πληρωθεῖσα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀέρος, θὰ ἔχη πάντοτε τὸ αὐτὸ βάρος καὶ ὅμως ὁ ὄγκος αὐτῆς θὰ μεταβληθῇ μεγάλως· κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὁ λιπώδης ἰστός, ὅστις ὀλίγον βαρύνει, δύναται νὰ ἐξογκώσῃ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα, χωρὶς ν' ἀλλοιωθῇ πολὺ τὸ βάρος του· δύναται μάλιστα νὰ ἐκταθῇ ἐπὶ ζῆμια τῶν μυῶν, ἀντικαθισταμένης οὐσίας βρεΐας δι' ἥττον τοιαύτης, ὅτε ὁ ὄγκος θέλει αὐξήσῃ, τὸ δὲ βάρος θέλει ἐλαττωθῇ. Τὸ ἀληθὲς χαρακτηριστικὸν τῆς καλῆς τῶν ὀργάνων καταστάσεως δὲν εἶναι τὸ βάρος, ἀλλ' ἡ πυκνότης, ἥτοι πλεῖστα πράγματα, ἠθροισμένα εἰς μικρότατον κατὰ τὸ δυνατόν ὄγκον· ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ αὐξάνῃ τὸ βάρος του καὶ νὰ ἐλαττόνῃ τὸν ὄγκον αὐτοῦ, ἢ κατὰ τὴν κοινὴν ἔκφρασιν ν' ἀναπτύσῃ τὸ μυῶδες σύστημα αὐτοῦ, ἀποβάλλων τὸ πάχος· ὁ ἰστός ἀπόλλυσι τὴν μακροκρότητά του, καθιστῶμενος στερεός. Δὲν πρέπει λοιπὸν, ὡς ἐπαγγέλλονται σήμερον, νὰ εὐχαριστῆται τις εἰς τὰς σταθμῆσεις ἀποκλειστικῶς, στηρίζων ἐπ' αὐτῶν σπουδαίαν διάγνωσιν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἶναι ὠφελιμώτατον ν' ἀνησυχῇ τις ἐκ τῶν συγγρόνων μεταβολῶν τοῦ βάρους καὶ τοῦ ὄγκου, νὰ προσδιορίσῃ δῆλον ὅτι τὴν πυκνότητα τοῦ σώματος αὐτοῦ.

Τὸ βάρος δεικνύεται ὑπὸ τῆς πλάστιγγος, ὁ ὄγκος δὲ δύναται νὰ προσδιορισθῇ εὐκολώτερον

ἢ ὅσον φανταζόμεθα δι' ἀπλῆς τοῦ σώματος ἐμ-
βαπτίσεως εἰς λουτήρα, φέροντα σωληνίσκον ἐμ-
βαπτιζόμενός τις ἐν τῷ ὕδατι, ἐκτοπίζει ὄγκον
ρευστοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκφεύγει διὰ τοῦ σωληνίσκου,
πίπτον εἰς δοχεῖον, δεικνύον βαθμολόγῃ ὁ ἐκτο-
πισθεὶς ὄγκος τοῦ ρευστοῦ εἶναι ἀκριβῶς ὁ ὄγκος
τοῦ σώματος· ἡ σχέσις τοῦ ὄγκου πρὸς τὸν
ὄγκον δίδει τὴν πυκνότητά· ὁ προσδιορισμὸς οὗ-
τος, ἐπαναλαμβάνόμενος ἐνίοτε, δύναται νὰ πα-
ράσχη πολυτίμους πληροφορίας ἐπὶ τῆς γενικῆς
τῆς ὕλης καταστάσεως. Ἄδ.....

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Αὐθαίρετος θανατικὴ ἀπόφασις ἐν Μάνη ἐν ἔτει 1834.

Ἐν Μάνη (ἐπὶ τουρκοκρατίας) ἡ δικαστικὴ
δικαιοδοσίαι ἐπὶ τῶν ἀστικῶν καὶ ποινικῶν ὑπο-
θέσεων ἦτο ἀνατεθειμένη ἢ εἰς τὴν αὐτοδικίαν
ἢ εἰς τὰ οἰκογενειακὰ συμβούλια. Προκειμένης
ἀστικῆς ἢ ποινικῆς ἀπαιτήσεως, ἐὰν ὁ ἀπαιτῶν
δὲν προετίμα νὰ διεκδικήσῃ αὐτὴν ἐνόπλιως,
συνεκλιετο τὸ οἰκογενειακὸν συμβούλιον τῶν
δύο ἀντιδίκων μερῶν ἵνα διαλλάξῃ αὐτοὺς ἢ
κρίνῃ περὶ τοῦ δικαίου. Ὁ δὲ Μάουερ βεβαιοῖ,
ὅτι ἐπὶ αὐτοῦ ἀντιβασιλεύοντος ἐν Ἑλλάδι, τῷ
1834, ἐψηφίσθη ὑπὸ τοιοῦτου οἰκογενειακοῦ
συμβουλίου θανατικὴ ἀπόφασις, ἣτις καὶ ἀμέ-
σως ἐξετελέσθη. **

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Μεγαλῆτερος δὲν εἶνε ἄλλος πόνος παρὰ
νὰ ἐνθυμεῖται τις καιροῦς εὐτυχημένους στὴν
δυστυχίαν. (Δάντης).

* Ὑπόβαλε τὴν εἰς τὸν λαὸν μετὰδασιν
τῆς μαθήσεως, διότι ὅσον πλειότερον ὁ λαὸς
τῶν κοινῶν μετέχει, τοσοῦτον ἀναγκαιότερος
κρίνεται ὁ φωτισμὸς αὐτοῦ.

* Κατὰ τὸν πολὺν Μοντέσκιον ἕκαστος ὑ-
πουργὸς λαμβάνων τὴν ἐξουσίαν φροντίζει κατὰ
μὲν τὸ πρῶτον ἔτος περὶ ἑαυτοῦ, κατὰ δὲ τὸ
δεύτερον περὶ τῆς ἐπαρχίας του, καὶ ἔπειτα,
τέλος πάντων, καὶ περὶ τοῦ ἔθνους ἐν γένει. Οὐ-
δόλω; λοιπὸν πρέπει νὰ δυσανασχετῶμεν κατὰ
τῶν ἡμετέρων πολιτικῶν, ἂν δὲν προφθάνουσι
νὰ πράξωσι τὸ παραμικρὸν ὑπὲρ τοῦ τόπου, ἀ-
φοῦ οὐδὲ τὰς ἰδίαις των ὑποθέσεις ἀφίνομεν αὐ-
τοῖς καιρὸν νὰ τελειώσωσι. (Ε. Δ. Ροῦδης).

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

«Μίνα σοῦ λέω δὲν ἔμπορὸς τοὺς Τούρκους νὰ δουλεύω,
Δὲν ἔμπορὸς δὲν δύναμαι, ἐμάλλιας ἢ καρδιά μου.
Θὰ πάω τὸ ντοσφέι μου, νὰ πάω νὰ γείνω κλέφτης·
Νὰ κατοικήσω ἔς τὰ βουνά καὶ ἔς τὰς ψηλαῖς ἀγροῦλαις,
Νὰ ζω τοὺς λόγγους συντροφικὰ, μὲ τὰ θερὰ κούβουτα,
Νὰ ζω τὰ γιόνια γὰ σκεπή, τοὺς θράγκους γὰ κρεβάτι,
Νὰ ζω μὲ τὰ κλερτόπουλα καθημερὸν ἡμέρι.

Θὰ φάω, μίνα, καὶ μὴν κλαῖς, μὴν δάμου τὴν εὐχὴ σου,
Κ' εὐχῆτο με, μανουλά μου, Τούρκους πολλοὺς νὰ σφάζει.
Καὶ φύταφε τριανταφυλλιά καὶ μαῦρο καρποφύλλι,
Καὶ πότιζέ τα ζάχαρι καὶ πότιζέ τα μύσχο.

Κι' ὅσο π' ἀνθίζου, μίνα μου, καὶ βγαίνουε λουλούδια,
'Ο γυιὸς σου δὲν ἀπέθανε, καὶ πολεμάει τοὺς Τούρκους.
Κι' ἂν ἔρθῃ μέρα θλιθερῆ, μέρα φαρμακωμένη,
Καὶ μαρθαθὺν τὰ δού μαζῆ, καὶ πέσουν τὰ λουλούδια,
Τότε κ' ἐγὼ θὰ λαθῶθω, τὰ μαῦρα νὰ φορέσης.»

Δώδεκα γρόνια πέρασαν, καὶ δεκαπέντε μῆνες
Ποῦ ἀνθίζαν τὰ τριαντάφυλλα κι' ἀνθίζαν τὰ μπουμπούκια,
Καὶ μὴ ἀγῆ ἀνοιξιάτικη, μὴ πρώτη τοῦ Μαΐου,
Ποῦ κελαιοῦσαν τὰ πουλιά, κι' ὁ οὐρανὸς γελοῦσε,
Μὲ μίαν ἀστράφτι καὶ θρονεῖ καὶ γίνεται σκοτάδι.
Τὸ καρποφύλλι ἐστένεζε, τριανταφυλλιά σακρῶζε,
Μὲ μίαν; ξερόθλακ τὰ δού, κ' ἐπέσαν τὰ λουλούδια·
Μαζῆ μ' αὐτὰ σωριάστηκε κ' ἡ δόλια του ἢ μανουλά.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Περὶ διατηρήσεως τοῦ κρέατος προσφάτου.

Ὁ Herzen ἐν Φλωρεντίαι παρατήρησεν ὅτι τὸ
ἀγορτικὸν βορικὸν ὄξυ, ὅπερ διὰ προσθήκης θέρ-
ρακος γίνεται ἐνδικλυτότερον εἰς τὸ ὕδωρ, εἶνε
ἐξαιρετικὸν μέσον πρὸς διατήρησιν τοῦ ὠμοῦ
κρέατος. Ἡ ἐνέργεια τῆς διαλύσεως ταύτης ἀν-
ξάνεται προστιθεμένου ποσοῦ ἁλατος καὶ νί-
τρου καὶ διευκολύνεται οὕτως ἡ διατήρησις τῆς
προσφάτου θεωρίας τοῦ κρέατος. Τὸ κρέας δια-
τηρεῖ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ὄψιν, οὐδαμῶς δει-
κνύει ἴχνη σήψεως καὶ διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐπι-
ἐξεταζόμενον. Τὸ τελευταῖον λείψανον ποσοῦ
τινος κρέατος μεγάλου, ὅπερ ἐν κιβωτίοις τι-
σι, καὶ μολυβδίνοις ἀγγείοις ἄνευ ἰδιαζουσῶν
προφυλάξεων ἦτο ἐσοδοκασμένον, ἔκαμε δύο τα-
ξείδια εἰς τοὺς τροπικοὺς καὶ μετὰ παρέλθουσιν
ἐνὸς ἔτους ἦτο ἀκόμη θρώσιμον. Ἐν Φλωρεντίαι
δὲ ἐσχηματίσθη ἤδη ἑταιρεία σκοποῦσα κατὰ τὸ
πολλοχῶς ἀποδειχθὲν τοῦτο πείραμα, τὴν εἰ-
σαγωγὴν οὕτω διατηρημένου κρέατος ἐκ τῆς
Αὐτικῆς Ἀμερικῆς καὶ Ῥωσσίας.— Ἄλλη ἀ-
πλουστέρη μέθοδος καὶ κατάλληλος διὰ τὴν οἰ-
κιακὴν οἰκονομίαν ἐν ἐλλείψει ψυκτικῶν ὑπο-
γείων εἶνε ἡ ἑξῆς:

Ἐπὶ τοῦ πυθμένος πίθου μικροῦ καὶ κενοῦ
τίθεται πινάκιον περιέχον τεμάχια θείου ἀνημ-
μένα καὶ εἶτα ἐπιτίθεται πῶμα ἐπὶ τοῦ στομίου
τοῦ πίθου φέρον κάτωθεν ἀνηρημένον τὸ τεμά-
χιον τοῦ κρέατος ὅπερ θέλομεν νὰ διατηρήσω-
μεν, καὶ φράσσεται ὁ πίθος ἀδιαπνεύστως. Τὸ
οὕτω μεταχειρισθὲν κρέας διατηρεῖται τὸ θέ-
ρος καὶ μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ἐβδομάδα πρό-
σφατον καὶ ἀδιάφθορον καὶ δὲν ἀνακαλύπτομεν
ἐν αὐτῷ οὐδὲ τὸ παραμικρὸν ἴχνος ἐκ τῆς ὁσμῆς
εἴτε γέσεως τοῦ θείου, ὅπως ἠθέλομεν φοβηθῆ.
Τὸ κάπνισμα τοῦτο πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνεται
ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν. Μ.

Ὁ φῶσφορος ἀνεκαλύφθη τῷ 1677. Τὰ τηλε-
σκοπικὰ ἐφευρέθησαν ἐν Γερμανίαι τῷ 1590.